

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek och är fritt att använda. Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library and is free to use. All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

IDUN

ILLUSTRERAD TIDNING
GRUNDLAGD AV
FÖR KVINNAN OCH HEMMET
FRITHIOF·HELLBERG

SÖNDAGEN DEN 3 JULI 1921.

HUVUDREDAKTOR:
ERNST HÖGMAN.

ANDRE REDAKTÖR:
EBBA THEORIN.

"JAG BADAR, JAG BADAR...!"

Fru Maja Cassel, Intima teaterns lysande revystjärna, som en nordisk Niniche i det stockholmska skärgårdslandskapet. — Foto för Idun av Alnberg & Preinitz.

Panorama över Florens.

På Ponte Vecchio.

FLORENS DÄRBORTOM

FLORENS! HUR MÅNGA LÄSARE och resenärer ha inte genast fått sätta sig upp på det berömda bronssvinet för att — liksom i Andersens saga med samma namn — föras upp för hundratals trappor till Muséerna i sällskap med någon liten estetgosse, som är ute i världen för så gott som första gången och som strax känner sig på mammas gata mellan Pitti- och Uffizigalleriet. Gud vet egentligen, hur det söta barnet förmår smälta allt detta, innan det hunnit med att skaffa sig skarpa safter nog därute i livet! Men det är väl som ordspråket säger: barnamagar är stövelkragar! Och det osmälta besvärar då så litet. Men kanske äro vi ensamma: Marmorn får liv, porträtten träda ut ur sina ramar och uppfylla staden alldeles som vid en vink av den sköne gossen i H. C. Andersens saga — det tycks inte finnas andra vägar i Florens än de hundra trapporna. Den långa överjordiska gången, som förbinder Uffizi- med Pittigalleriet, ger knappast tid till en blick över staden och vår egen tid — över den stad, som ännu lever nedanför trappstegen, må vara ett skuggliv.

Ingen stad i Italien, tror jag, är i så hög grad den i marmor uppståndna, den i flydda århundradens skönhet levande som just Florens,

Han sover och hon vakar.

man måste nästan göra våld på sig själv för att för en enda dag motstå förtrollningen och

neka att bestiga det sagolika bronsdjuret, som för oss till detta levande förgångna.

In i gravkryptan i kyrkan *Santa Croce* förde bronssvinet den undersköne gossen i sagan. Bronssvinet visade på Galilei grav med dess vapen: en röd stege i ett blått fält. "Det är ett betydelsefullt sköldmärke", säger bronssvinet, "det är som om det vore konstens eget, ty inom den går alltid vägen uppåt på en glödande stege, men till himmelen. Alla andens profeter gå till himlen som profeten Elias!"

Ja, man har ofta känslan av att man går i en stad över jorden, fast marmorn har ju sin tyngd kvar, och en regnbåge lyfter stolt jordens färger dit upp.

En trött resenär stiger dock stundom ned för trapporna och går, en smula skamsat, över närmsta bro för att på andra sidan Arno vila ut vid det fattiga nuet.

Så också jag i onådens år 1920, jag kände mig stark eller svag nog att bryta förtrollningen och sökte en liten blygsam glimt av livet på gott och ont därbortom — ett vardagens Florens bortom palats och kyrktorn — och med ett så erbarmligt medel som en liten fotografiapparat.

Det var tidig morgon, jag var denna gång alldeles ensam i Florens. I morgon hade jag

Ponte Vecchio från flodsidan.

Fiesole, sett från klostret.

Beställ Edra möbler vid

NYA MÖBELVERKSTADS A.-B. i FALUN,

ÅSGATAN 17
Rikstel. 1196

Tillverkning av finare och enklare möbler samt Bank-, Skol- & Tingshusinredningar. Den ständigt ökade omsättningen är bästa rekommendationen.

Införda offerter och kostnadsförslag.

Min vän rättfångaren.

Under förbannelser.

EN RESEDAG - AV NILS WILHELM LUNDH

hela dagen att kуска mellan polis och legationer för att "bli god" för att komma ut ur Italien och in i Frankrike. Jag gick nu förbi bronssvinet vid *Porta rossa*. Denna gång sprutade det inte vatten, ledningen var väl i olag, och jag styrde mina steg ner mot Arno med en oemotståndlig lust att se ner i dess grunda, gula vatten. Jag gick över *Ponte Vecchio*, där de små husen trängas som dusslag över vattnet — alla dessa små guldsmedsbodar öppnade just sina luckor och förgällringar. Jag drev nedåt *Ponte S. Trinità* i strålande sol — sannerligen: den röda stegen mot himlens blå skulle inte bli tecknet för min dag och de hundra trapporna skulle inte få locka mig! Jag lutade mig över balustraden för att se ner i det gula vattnet. Då hörde jag ett skramlande, och där nere vid en steg, rest mot brovalvet, satt en pojke i den ynkligaste ekstock jag sett. Pojken tittade upp och log — det var ett illistigt och finurligt ansikte. Hans högsta dröm var säkert att få fan i båten och så, helt resolut, stöta ut från land. Han var på något sätt förkrympt av gott humör, tårna stucko ut ur skorna och hatten satt på sned på örat med nedfällda brätten och en uppslagen kulle, större än ett strutsägg. Ja, han liknade på pricken en Mumle Gåsägg,

Ärade halvårs- och kvartalsprenumeranter

torde omedelbart förnya prenumerationen för det nya halvåret för att avbrott i expeditionen ej må uppstå. Fortfarande ha våra halvårsprenumeranter att gratis tillgodoräkna sig

Iduns julnummer,

vilket nu som alltid bjuder på ett värdefullt litterärt innehåll och en konstnärlig utstyrel. Bland medverkande författare märkas Bo Bergman, Anders Österling, Helena Nyblom, Elin Wägner, Carl-August Bolander, Richard Vallner, Ellen Lundberg-Nyblom, Anna Wahlenberg, Gustaf Ullman, Ebba Theorin, Ellen Rydelius och Ernst Högman.

som ju också bröt ett hår av hin. Han hade en dragharmonika hängande på magen, och runt

omkring i ökstocken lågo allehanda underliga redskap och rostiga krokar samt tre vanliga fällor med stora, skumpande rättor i.

Han stack ett finger in i munnen där han hade två fruktansvärda framtänder och åstadkom nu en klatsch som en pisksmäll, det tycktes vara första bokstaven i hans alfabet. Nu vinkade han upp till mig och visade, att jag endast behövde äntra nedför stegen för att komma i båten. Han hade väl inte lust att vänta längre på den lede utan fick nöja sig med en vanlig turist!

Jag tvekade. Det var visserligen en tidig morgontimme, och vattnet i Arno var i dag högt nog för en liten färd till närmsta bro. Mumle såg min tvekan och blev ivrigare, han drog ett slag på harmonikan, som hade två ömkansvärda toner, det var väl närmaste fortsättning på alfabetet, och det lät som när katten tar en rätta. Han pratade nu också en hel ramsa.

Så mycket förstod jag, att han skulle ut på ålfiske, "inte långt bort, signor. Mycket intressant!" Jag frågade honom om rättorna, och han berättade nu med livliga gester och rapp tunga, att de skulle dränkas rätt och slätt. Jag förstod, att han också var en slags rackare och att hjärtnupna rättfångare

Arnos silverväg genom Florens.

Ett kloster på vägen till Fiesole.

H. E. EKSTRÖMS JÄSTMJÖL

i kvarteret däruppe givit honom denna värdighet. Han hade redan bundit hop fällorna och kastade dem nu över bord samt förtöjde dem vid en ring i brovalvet. "Ecco, vattnet är så grumligt!" sade han med ett beklagande tonfall och såg ner i det gula vattnet, han också.

Jag hade nästan bestämt mig för att klättra nedför denna stege till rackaren i båten för att få en tur i arla morgonstunden, då ett par pojkar klättrade upp på bröstvärvet vid min sida och ropade till honom. Det var visst någon jobbspot, ty rackaren såg för ett ögonblick helt förtvivlad ut, åtminstone så mycket som hans skapnad tillät. Han lät krokar och redskap ligga och äntrade uppför stegen med tio ord för varje pinne. Jag förstod, att det var något han glömt i dag, att hans mor var utom sig av vrede — han skulle ha hämtat någonting till henne, ja, han skulle ha stått i en kö just denna morgon, brödkortskö eller sista skatten eller vad det var. Och nu stod modern själv i denna kö och nedkallade helgonens förbannelser över rackaren.

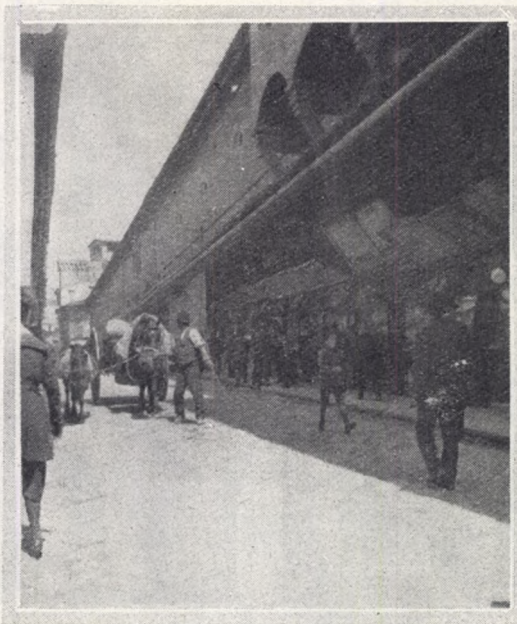
Endast harmonikan tog han nu med sig, men han drog inte, utan tryckte den hårt mot magen — säkert avskydde han just nu de där två hemska pipande ljuden, som förde tanken till katt och råttor. Han fick väl inte vara katten längre! Ja, denna väntande moder måste helt säkert vara fruktansvärd!

Han hämtade sig emellertid och blåste upp sig med en dödsdoms hela viktighet, när jag tog en bild av honom mellan kamraterna uppe på bron — med Ponte Vecchio i bakgrunden.

Så satte pojkarna i väg med Mumle Gåsäggs i spetsen och jag följde långsamt efter genom trånga bakgator och eländiga prång på "andra sidan Arno".

Slutligen hann jag fram till en smutsig knut, en mur, som var fullklottrad av brokiga, sönderrivna affischer. Den var som sopad av rättsvansar med äckel och fula ord och överst ett löfte i krita till "Lenin, världens herre", med dunkla tecken runt om i lysande rött, likt spanska stövlar. Framför denna mur och runt omkring den trängdes en grå kö, så underjordiskt grå mot den expressionistiska bakgrunden. Men det oväsen och det skrik som höjdes i prånget från alla dessa människor gick fullt i stil med bakgrunden. Det var som vid ingången till ett litet Inferno: Ja, hellre komma in med detsamma än vänta och bara vänta, som är det värsta av allt, när man vet, att det brinner åtminstone en skärseld därnere. De äldre kvinnorna flaggade stridslystet med lumpor kring magra armar, men några sutto på trottoarkanten som rov för en stum förtvivlan. En av furierna skrek till rackaren, som stod ett tryggt stenkast därifrån, och jag förstod, att det var modern (t. v. på bilden å förg. sid.). Han sträckte finurligt bedjande fram sin rackarelön mot henne, men hon skummade av raseri. Då vred han de avklippta vida byxorna till en tott därbak, våta som de voro från båten och vände nu mot modern en trubbig svans, lyftande på rocken. Hon skrek beklagande ut sitt änkestånd, hon önskade sig det värsta avskum till man för att få detta eländiga barn hopvridet hårt nog och klappat och hängt upp till torkning.

Då knöt han sin hand, ögonen sprutade och han slungade alla slantarna mot henne, så att de klingade i väggen. Svansen stod rätt upp på honom, det var väl fars byxor, som också ville vara med att hämnas förolämpningen. Och själva den sprakande väggen tycktes

En bild av Ponte Vecchio med basaren.

nu blekna inför alla de fruktansvärda ord som Mumle Gåsäggs slungade ditåt. Furierna, som stod därbopta, blev nedtystad på fläcken. Hon stirrade i tomma luften. Rackaren, som nu tystat mun på henne, lugnade sig emellertid och svansen sjönk så småningom till intet.

Jag hade just hunnit fånga furierna och hennes tröstlösa granne, som i grandios förtvivlan knutit sig vid rännstenskanten, (se foto) då jag kände en hand på min axel.

Det var min unge vän, konsthistorikern, som kommit en smula vilse på sin morgonpromenad över Arno. Jag hade nog väntat finna honom i Florens, men aldrig här i gatuprånget. Han hade för flera år sedan rört vid bronssvinet vid Porta Rossa och var nu fången av allt det sköna han lärt sig se på den rätta sidan Arno vid himlastegen. Denna nedgång till underjorden här i prånget var honom alltför främmande.

"Jag håller just i dagarna på med en serie artiklar över *Giorgione*", förklarade han: "Har du sett hans 'slumrande Venus' i Dresdengalleriet? Vet du, den slog mig! Jag tänker offra hela detta år åt *Giorgione*. Få konstverk äro så bräddade av djup och ädel sjäfullhet som just *Giorgiones*. Man tröttnar aldrig på en sådan sak som hans Malteserriddare här på Uffizigalleriet... Du är

Snödropparna sticka fram.

här kanske bara på genomresa? Nå, du är ute i tidiga ärenden!"

"Jag har varit och sett på en liten råttfångare och kunde inte få någon annan timma", svarade jag. "Tyvärr får jag inte tid till närmare studier här denna gång!"

"En råttfångare? Av vem då?"

"Jag kan inte säga annat, än att han ej kan räknas till venezianska skolan som *Giorgione*", svarade jag och sneglade åt den ännu förstummade furierna. "Förresten tillhör han en helt privat samling."

"För all del, jag är inte nyfiken och vill ej förleda dig till ett brott mot sekretessen! Jag är ju också så helt upptagen av *mitt*!"

"Jag förstår det. Nå, vad säger du om denna rätt intensiva kö?"

"Låt oss gå! Vet du, detta kommer mig att tänka på den värsta tiden hemma."

Min råttfångare eller rackare var just i gurgel med kamraterna.

"Se på typen där!" visade jag. "Den där vet, att han lever!"

"Å, ja, sådana finns det gott om, men inte många ha tid över för dem", svarade han likgiltigt och tycktes redan ha övertagit värdskapet.

"Och denna grå kö! Jag tog den nyss, till och med kameran kan hämta upp något här, tycker jag!"

"Tog!" Han skrattade överlägset. "Detta är för övrigt inte Florens. Det här hade du kunnat få bättre i snögloppet hemma!"

Det där var åtminstone ett sviskon från denna ädla telning!

"Nej, jag tror det inte! Dessa grandiosa gester slå inte ut i snögloppet därhemma, det tarvar en åkarbrasa. Det här kan tina upp vid beröring och lysa och bli Florens i ett ögonblick."

Jag kände att jag sagt lite för mycket i iveren.

"Jag tar mig friheten att tvivla!" sade han: "Hör bara! De småda dig, för att du nyss tog dem i ett obehagligt ögonblick. Ta du och sök värma dem så mycket du orkar. Jag slår vad du får inte ens ett leende ur dem! Bara unkenhet!"

Jag blev nästan het. Nu tvingade han mig att säga B, ty jag hade ju sagt A.

"Gott, du skall få se dem leende som i sol, du skall få se, hur det kan lysa därnere i detta prång! Jag antar vadet! En bilfärd till Fiesole, är du med på det?"

Han slog till.

"Jag har egentligen inte tid att kasta bort en dag på Fiesole, men som du vill! Du får bestå fiolerna!"

Jag stod nu framför knuten med min kodak, och förbannelserna stego och föllo framför mig. Det myllrade som råttor därbopta.

I samma ögonblick jag riktade kameran — nästan som ett försvarsvapen — kände jag helt livligt denna stickande känsla i näsan, som förbereder en explosion. Jag kämpade emot och med bibehållande av min fulla värdighet och just som jag fått bilden väl inställd på pricken som jag ville ha den, tvingades jag (ögonskenligen åtminstone) att nysa.

Det jubel, som mötte mig från den väntande skaran, var obeskrivligt. Det rörde sig och levde bland trasorna. Väl ett tiotal vitklädda barnungar, som förut inte synt, där de suttit hopkrupna, stucko upp överallt därinne som snödroppar ur vissna löv, nyfiken spejande och med betagande små änglaansikten från Botticellis värld. Ja, ett par unga vita flickor trollades också fram från närmsta gränd och höllo sig främst i glädjen som fladdrande fjärilar, och där fanns sannerli-

Nyheter i Badartiklar

PARFUMERIE ANTOINETTE W. NORDING
BIRGER JARLSGATAN 16
BIBLIOTEKSGATAN 11 HAMNGATAN 12

gen våren själv. Min kodak hann fånga också fjärlarna. Gummorna voro som förvandlade, moderligt slöto de sina armar kring barnen och stödde vänligtmunterheten — det var inte längre skadeglädje, det var tacksamhet för detta fattiga sesam, pollenkornet, som väckt dem för ett ögonblick — ty de hade genomskådat mig och lyst därvid upp än mera. Endast min unge vän såg mörk ut, men en sky måste ju finnas.

"Se flickorna som skratta där, det är ju furstedöttrar från det döda Florens!"

"Vi hugger en bil borta vid Pittigalleriet!" — föreslog han: "Jag har naturligtvis förlorat vadet!"

Snart sutto vi i bilen, som sökte sig ut till de stigande Fiesolevägarna. Vi voro tysta båda. Jag hade vunnit men kände mig smått skamsen över den lättvunna segern. Och den levande fiktionen vid min sida, som jag kanske upplevt djupast mitt i den rivande verkligheten, föraktade mig. Detta förakt gjorde mig dock så småningom glad och tacksam igen.

Vi fingo snart något annat att tänka på. Vi kommo vid en korsväg in i en rad av biler med röda flaggor. Det var Florens' bolsjeviker, som foro ut till Fiesole för att hålla möte i det fria."

"Vad säger du om de rödas upptåg här i Nord-Italien?" frågade min vän, djupt bekymrad: "Något mera fasansfullt skulle väl inte världen kunna uppleva än ett Leninvälde bland dessa skatter, som äro att betrakta som en mänsklighetens dyrbaraste egendom. Tänk alla konstskatterna i rövarehänder!"

"Och du känner på dig just nu, att inte ett hår skall krökas på ditt huvud. Och sannernligen du så behöver ängslas för exempelvis Giorgiones dyrbara Malteserriddare däruppe på galleriet!"

Som mjuk sammet i rika vådor bredde sig landskapet mot fjärran kullar, här och var med rosengårdar och slutna kloster, som lyst som agraffer i morgonsolen. Är Syd-Italien som sidan, skimrande i ramen av kala berg, så är Toscana som sammet med pinjer och cypresser i täta stånd, där allt det ljusa blomstrande framträder som valda smycken.

I mjuka stigningar närmade vi oss Fiesole — med fladdrande röda flaggor framför och efter oss. Vi höllo på piazzan däruppe, och innan vi riktigt hunnit ur vår bil, voro redan de unga skarorna samlade kring sin talare, en mörklockig, något snarfager Perseus, som syntes allt mera skönlockig ju mera han talade om de ormar i paradiset, vilkas huvud skulle söndertrampas, innan frukten kunde njutas. En ung kvinna räckte honom med gnistrande ögon ett glas vatten, och han fortsatte med läskad gom och halvslutna ögonlock.

Äntligen hunno vi upp till klostret kring vilket alla Toscanas kullar med vakt av cypresser tycks ha stämt möte i ett djupt blånande skimmer. Där fanns en äng med tusenskönor, alldeles som man tänker sig högsta punkten under himlens fäste i ett Botticellis paradis, där allt måste förvandlas till små stjärnor inför den höges fot och där till och med de benådade danserskorna måste stanna orörliga i sina ljuvaste gester av jungfrulig skalkaktighet och segerviss tro.

Min vän, fiktionen, gäspade. Alltså, även han blev gripen och i ett ögonblick orolig inför den sugande stillheten och ron.

Hur vi gingo där under närmaste timme, funno vi slutligen uppe på denna himmelska äng just vår Perseus, talaren, sovande på idel tusenskönor efter sin troligen genom-

TVÅ DIKTER.

Av KERSTIN HED.

Sjunk, svala skymning . . .

*Sjunk, svala skymning, sjunk över dagens oro
milt som en moders hand över barnets panna!
Aska och flarn våra strålände drömmar voro,
dagen oss jäktat — ger du oss ro att stanna,
skymning, som sjunker dröjande över jord?
Svekfulla löften voro oss dagens ord;
kvällens och sorgens, de äro evigt sanna!*

*Sjunk, svala skymning, sjunk över sorg och lycka
stilla som daggen faller i lönnens krona!
Glädje, som gavs oss, livet skall från oss rycka,
fjärran de käras famlande steg förtona,
trötta av dagar, komma ej mer igen.
Stormvindar rasa, skiljande vän från vän.
Sjunk, svala skymning, du som kan allt försona!*

Nattvind.

*Från sovande skogar, från höstmörka vatten
du kommer och sveper min ruta förbi.
Du sjunger för mörkret, för mig och för natten
en entonigt sorgsen och vek melodi.*

*Du rövar den glömskedryck, natten vill skänka
och minnenas bågare skänker du i.
Du tvingar mig vaken, du tvingar mig tänka
på allt, som har varit och vandrat förbi.*

*När bygderna sova och mänskorna sova,
du susar från vidderna, kylig och fri
och bär mig en bitterljuv minnenas gåva,
en älskad, en gammal och glömd melodi — — —*

vakade natt. Natten hade halkat ned från hans ädla panna. Hans värfu sökte skälmaktigt med ett ringa strå få honom upp, och klockorna nere i Fiesole började ringa för ett säkerligen matfriskt helgon. Men den skönlockige vände sig otåligt om på andra sidan — han ville vara ensam med sin sömn, det var tydligen det minsta han kunde begära. Flickan satte sig trumpet under cypresserna och väntade och bet på strået så länge. Där sitter hon på min bild och väntar, och mitt på ängen se vi den älskade i Morfei armar. Jag tyckte det var så vackert. Hon gick inte hem, hon väntade.

"Så länge denne man kan sova så gott efter sitt myckna tal och ett litet glas vatten, så länge har det borgerliga Italien intet att frukta. Han sover för länge och för djupt för att sinnet riktigt skall få tid att falla på honom. Du skall få se, när han vaknar, hur ljuvligt hans duvoögon skola lysa mot henne, som troget väntar — vilan är ju heligare här än annorstädes, och den har ju sitt goda med sig! Han skall höja sitt glas för den sköna, först när han vaknar, glad och sund och utsövd, och det blir Toscanas lätta vin. Här berusar sig ingen, då det är tid att sova — som i nordliga land — här sparar man det bästa till uppvaknandet! Det är femman!"*

"Om du skriver upp allt det där, skall jag gömma det!" svarade min vän syrligt.

Jag lovade det, och så gingo vi in i klostret. Där vankade munkarna omkring, och alla buro på små fromma leenden, alldeles som ängen därute bar sina tusenskönor. Jag kände igen ett par av bröderna sedan sist jag besökt platsen, deras leenden hade liksom förnygrats, medan kaftanerna blivit mera nöta och grönskimrande.

Just som vi skulle gå ut, sedan vi vandrat en god stund därinne, kom en broder, som hela tiden följt oss med blicken, springande med förskräckta gester fram till oss. Men leendet kunde han ej utplåna, då han med ängslig stämma sade oss, att det var strängt förbjudet att beträda detta kloster. Och naturligtvis offrade vi vid utgåendet ett par lire vardera för tusenskönornas skull.

Sist, jag var här, hade samme munk tigt redan vid mitt inträde, klubbigt gång på gång — han hade då heller inte fått mera än några soldostycken. Detta var alltså en god utveckling till det bättre.

"Tycker du inte, att tiggeriet, där man ännu påträffar det i Italien, har nått en rätt hög kultur. Jag har märkt det mera än en gång, och det är knappast osympatiska längre. Tycker du inte, käre vän, att det är ett glädjande tecken?"

"Förlåt mig, jag tänkte på annat! Vad sade du?"

— "Å, endast ett ord om omgivningen!"

"Ja, ja, det är mycket vackert härifrån!" sade han förstrött och lät blicken glida över landskapet: "Jag har länge älskat Toscana!"

En fågel drillade över hans huvud, landskapet höjde en stolt och glittrande våg bakom cypresserna, och en liten flicka, som tycktes sprungen fram ur själva grönskan, vid denna kärleksförklaring, räckte honom i nästa ögonblick en korg.

"Ecco, signor, ni skall ha just den här! Äkta Fiesolearbete, bara en lire! Går aldrig sönder!"

"Nu fara vi till Florens, till den stora kapploppningen!" föreslog jag: "Vi skall ha en riktigt förnämlig plats, och det blir nu min tur att överta värdskapet!"

Han vaknade hastigt upp och antog med verkligt glädje. Jag hade inte sett honom så pigg förut i dag. Han klagade inte längre över, att hans dyrbara tid skulle förinna.

"Ja, det skall verkligen bli roligt att få se lite folk!" sade han.

Snart voro vi åter på väg och jag satt och undrade lite över, varför denne skönande så avgjort föredrog kapploppningsfältet framför det världiga Fiesole. Kanske endast därför, att han var en fiktion! Jag lovade mig i varje fall en förtjusande dag.

* De stortaliga uppträderna i Florens några dagar i våras med tre eller fyra döda på grund av ovarsamhet med skjutvapen styrka endast ovanstående.

Lackerade möbler för sommarbostad och trädgård
SVENSKA MÖBELFABRIKERNA

Besök någon av våra utställningar eller begär katalog

MANNEN, SOM HON TOG SIG

AV ELISABETH HÖGSTRÖM-LÖFBERG.

DET VAR I ETT TERUM PÅ ETT badhotell, och det var en sorts minnesfest som den feminina kretsen kring bordet begick. För jämnt tio år sedan hade nämligen vid samma badort en hovpredikant på modet haft åtta unga damer ur den västsvenska köpmansaristokratien till läsflickor och konfirmerat dem i fisklägets kapell.

Här sutto nu sex, en hade spanska sjukan skördat och en — egentligen den man minst kunnat vänta — hade gift sig med en främling och flyttat långt bort, till någon norrländsk vildmark med finskt namn, där mannen var provinsialläkare. Två hade rotat sig i kända jordlager, och blott flyttat från det ena grosshandels huset till det andra, den tredjes gruv-aktier hade fångat en generalstabskapten och den fjärde en jurist av adlig familj. Den femte, en brunögd ostyring, hade gått igenom Centralen och marscherat sig fram över kontinenten, senare hade hon spelat i Monte Carlo och stått modell i Paris, men det var där ingen som visste, och nu satt hon chic och elegant och vred på sin förlovningsring, som på insidan bar namnet på hovpredikantens son, den där, som ju ofta är fallet med Guds barn-barn, var en elak och uppuren författare. Blott den sjätte hade på allvar provat försörjningens tvångströja, och hennes motvind hade hållit i sig. Hon var nu utländsk korrespondent på ett stort kontor, där hon mycket värderades för sin duglighet, men hon var vorden bitter och avsköt emellanåt välvässta pilar.

När nu teet var druckat och man i mjuka tonfall talat om den älskade hovpredikantens ståtliga jordafärd, när fruarna med lagom dold skrytsamhet berättat om män och telningar och den nyförlovade blivit utfrågad om vilken arkitekt som skulle rita deras möbler och vart de skulle ställa sin bröllopsresa, då tänkte litet var: Så väl att inte Margary är här, för vad i all världen skulle vi då ha att tala om!

»Ja, den kära lilla Gertrud — hur otröstlig hennes man är, tala ju alla om», började konsulinna Meyer, då man blivit placerade på en veranda med cigarretter och sherryglas, »men så ha vi Margary, har någon av er hört något från henne?» Nej, det hade ingen. Och så tog man Margary från början, så långt man kunde följa henne, tills hon skymdes av vägens branta stigning.

»Margary hade från spädate år varit oerhört bortskämd, det voro alla ense om. Säkert hade hennes styvmor mången gång fått erfara att hon tagit sig vatten över huvudet. Flickan var på en gång pojkaaktigt okynnig och full av romantiska griller, hon svärmade för Bonaparte och samlade porträtt av honom, och en gång visste man berätta att hon givit en positivspelare ett par av sin pappas manchettknappar. Men känslsamheten var visst enbart erotisk, annars var hon inte lättörd, mindes inte flickorna, hur hon vid konfirmationen var den enda, som ej fällde en tår? Nå, så blev hon då fullvuxen, fördes ut och fick friare. Men ingen dugde naturligtvis, utan hon blev hemma, tröttade sin styvmor, dresserade hundar och snaskade konfekt och provade tjänarnas tålmod till det

yttersta med sina påhitt och fixa idéer. Längre fram talades om någon bröstakomma av lindrigare art, och hon vistades ett par år så gott som oavbrutet vid norska och schweiziska sanatorier. Så kom hon hem frisk, och gav en stor bal, och så hokus, pokus! står hon en vacker dag förlovad, med en herre, som tycks ha ramlat ner från månen och till på köpet heter Arvidson! Någon titel stod ej i annonsen, men det spordes snart att han var läkare, uppe i det övre Norrland, och innan man hinner hämta andan äro de gifta! Men hur nu detta egentligen gick till, därom har, som vi alla vet, antytts åtskilligt!»

»Antytts?» sade den självförsörjande, »där behövas inga antydningar, för faktum kvarstår. En av flickorna på mitt kontor har en syster som sitter på postkontoret, och hon såg henne upprepade gånger hämta sina brev — klädd i husans ulster och med tätt flor. Det var förstås en smal sak att få rätt på annonsen, och den var alldeles som de vanliga: Ung dam, med fördelaktigt yttre och mycket musikalisk o. s. v. Så nog vet vi hur Margary fick tag i sin doktor!»

»Men att hon kunde komma på en sådan idé! Hon hade väl fullt upp med pretenderer ändå?»

»Åh, det var dels ett utslag av hennes romantik, dels av hennes sluga beräkning. Inför den okände tillbedjaren fanns det säkra utsikter att få spela en stor roll, sjunga arior och berätta sagan om den elaka styvmodern, och att han tycktes vara något borgerlig och henne underlägsen passade bara ännu bättre. Men hur hon kan vara vid liv däruppe i ödemarken, det är verkligt en gåta!»

I en stor, dunkel sal med timrade väggar går en ung, högväxt kvinna och dukar ett festligt bord. Det är endast två kuvert, men vinkannornas kristall skimrar mot den vita damasten och i silverskålen på mitten och i servetternas biskopsmössor dofta ljuvliga skära luktärter. Så sätter hon de tunga ekstolarna intill, och mittemellan dem en ljusfernissad barnstol med färgade kulor och en fastbunden teddy-björn. Därefter knäpper hon av sitt förkläde, sticker ett par blommor i håret och går att hämta in arvprinsen i huset. Han har dagen till ära en ny, broderad kolt, där roliga fjärilar flyga runt armar och hals, och han är vid ett strålande humör, sprattlar med benen och upper emellanåt små tjut av pur livsglädje.

Ännu felas klockan fem minuter, och för att hålla prinsen stilla sätter hon sig till pianot och sjunger visan om de tre svalungarne. Det är den roligaste av alla visor mor kan, och prinsen slår takten med sin nalle. Ingendera märker när verandadörren går upp och att en kraftig gestalt i sportkläder ställer sig bakom dem. Där försiggår ett livligt känslornas avtrycksspel i den nykomnes ansikte och blick där han så står. Manlig stolthet, lyckans övermod och kärlekens vekhet i förening.

»Så ni kan sjunga!» säger han sedan och hissar prinsen upp i taket — »men vet du, prins, att när mor kom hit kunde hon inga visor alls, bara operor och en och

annan dum kuplett! Men hon har varit läraaktig, hon förtjänar beröm! — Duka ett festligt bord kan du också, lilla Margary! Vem som helst skulle ge dig hederspris för dina luktärter, frambringade här uppe i frostlandet. Men nog minns jag vilken halvt förfärad, halvt förnärmat blick jag fick när jag föreslog dig att börja gräva upp listen vid solväggen. Det var en av dina många chocker, sedan du kom till mig, du har på kort tid fått lära många strävsamma läxor, men du har inte blivit fulare av det!»

Margary skrattar: — »Åh, var tyst, du egenkäre kvacksalvare, — var tyst och bered dig på det värsta, ty när vi hunnit till steken och bröllopsvinet ämnar jag hålla tal.»

Skymningen faller utanför och prinsen lämnas till John Blund och så talar Margary:

»Den där gången för tre år sedan, då jag bland svaren på min annons fick ett, mycket kortfattat och rätt ironiskt från med. lic. Björn Arvidson, — när jag då satt där och betraktade ditt porträtt med din vakna, kloka blick, då skrämde jag för första gången i mitt liv! Jag kände mig besynnerligt distanserad, och jag tyckte att mitt tilltag var dumt och barnsligt, och ämnade slänga det undan som jag gjort med alla andra leksaker. Men den där blicken följde mig, den satte penan i min hand och jag vågade inte göra som jag naturligtvis ämnat, sätta ett fingerat namn i stället för mitt eget, eftersom det var ditt villkor.

Brevväxlingen blev inte ivrig och inte särskilt innehållsrik, så alltsammans hade säkert flutit ut i sanden, om vi ej den där gången i Uppsala så oväntat ställts ansikte mot ansikte med varandra. Överraskningen och situationens säregenhet kom mig att alldeles tappa koncepterna, — dig gjorde den skrattlysten, ditt odjur! Mot min vilja fick jag i alla fall respekt för dina kunskaper, och jag lyssnade med verklig häpnad till dina åsikter om kvinnan: att hon skall vara mannens kamrat och like, och att ingen, som icke är en vaken medborgarinna kan bli mor åt goda medborgare. Först ställde sig min själslättja till motvärn: Varför bråka sin hjärna med så mycket nytt, lägga om sin tillvaro efter andras, icke bara den endes utan också de mångas? Var du förresten något så märkvärdigt, var jag inte lika god som du? Jag hade ju fått en förstklassig uppfostran och min lärare hade försäkrat mig att min röst var gudomlig. Egentligen var hela bekantskapen ett fiasco! Jag hade beräknat mig ett nytt slag av rökelse, och du bestod mig ingen alls. Visserligen kunde du ibland se så varmt på mig, men när du talade med mig var det ömsom beskyddande förenklat som till ett barn, ömsom otåligt vädjande som till en inbillningssjuk.

Emellertid — känslorna besegrade oss, och när den dagen kom, då jag skulle vara brud åt dig, då hade förvandlingens första skede inträtt: Jag ville inte längre ha något nytt, jag ville bli något nytt! Och sedan? Ja, sedan fick jag som du säger, lära läxor. Att ta avrivningar och

(Forts. sid. 648.)

FOTO-MAGASIN

S. HAMNGATAN 49 TEL. 10698 GÖTEBORG

FRAMKALLNING - KOPIERING - FÖRSTORING

Bomullstyger - Möbeltyger - Gardiner

Vackra, starka, handvävda, ljus- och tvättäkta.
Prover sändas. Preciserat godhetsfullt vad Ni önskar.

Konstflitens försäljningsmagasin, Göteborg.

GUSTAF III OCH HANS HJÄRTAS DAM

SAMT NÅGRA BLAD UR DERAS BREVVÄXLING — AV OSWALD KUYLENSTIERN

(Forts. och slut fr. n:r 25.)

IV.

REDAN VÅREN 1772 HADE MADAME d'Egmont en allvarlig förkänning av den sjukdom, som skulle föra henne till graven och som 1700-talet hade så dåliga botemedel emot, lungsoten. På flera veckor kunde hon icke skriva, men så snart hon blev bättre, fattade hon åter pennan.

I början av juni 1772 var hon emellertid någorlunda återställd från sjukdomen och reste med sin man över Holland till Spa. I Holland blevo hennes make och hon, som bärande det lysande namnet Egmont, föremål för stor hyllning. Hon tillbringade här en angenäm tid, besökande muséer och beseende fornminnen och blomstergårdar. Från Amsterdam gjorde hon en utflykt till havs. Gustafs land är alltså i hennes tankar.

"Jag frågade matroserna, om en storm skulle kunna driva oss till Sverige och i så fall på hur lång tid. 'På fyra dagar', svarade de med mycket allvar. Åh vad jag hoppades på en dylik storm! Men i vilket fall som helst är det mig ändå en verklig tillfredsställelse att veta, att överfarten är så kort."

I slutet av augusti lämnade hon Spa och befann sig på återvägen av en tillfällighet i Bryssel, då hon den 2 septemmer, alltså så tidigt som det var möjligt, emottog nyheten om Gustaf III:s revolution den 19 aug. Denna underrättelse väckte hos henne den största glädje. Den höll henne för ännu ett år kvar på jorden och kastade nytt bränsle på hennes kärleks offerbål. Genast fattade hon pennan:

"Ej för tio år av mitt liv skulle jag vilja avstå denna dags förmiddag. Mitt hjärtas hjälte, som hedrar mig att kalla mig sin väninna och som tillät mig att kalla honom min riddare, med ett ord den älskvärdaste bland dödliga, har även visat sig vara den yppersta... Jag kan endast tillika med alla edra trogna undersåtar upprepa: 'Stockholm är fritt! Gustaf är segrare!' Och när jag uttalar dessa ord, kan jag ej hjälpa, att jag gråter. Men min Gud, det är ljuva tårar. Ack, jag visste ej förrän nu, hur kär ni var mig!... Tänk er, att jag blev sjuk, då jag erhöill denna underrättelse. Jag var sysselsatt med min toilett, då en läkare, som skött mig sedan min barndom och alltid är mig följaktig samt därför känner mina tankar, kom in till mig och gråtande utropade: 'Konungen av Sverige är enväldig.' Jag började darra i hela kroppen, utan att riktigt förstå vad han menade, samt utan att veta vad jag gjorde, skyndade jag med utslaget hår genast till kuriren, som redan blivit tillkallad." En vacker tavla: Madame d'Egmont med fladdrande hår och lågande ögon samtalande med den unge svenske officeren med den vita bindeln om armen.

Hon skrev genast:

"Låtom oss lämna dessa sorgliga tankar", skrev hon. "Himlen har återskönt mig livet, och jag skall få se fortsättningen av eders majestäts regering, vilken börjat så lyckligt. Hav överseende med detta korta och illa hopkomna brev, men jag är så trött i mitt huvud och ligger, varför det är mig alldeles omöjligt att skriva bättre. Jag vågar lita på vänskapens överseende."

Hennes tillfrisknande gick långsamt, och sjukdomen hade redan börjat härja hennes skönhet. Hon säger själv här om:

... "Jag börjar tvina bort. Och utan att

någonsin hava ägt Psykes behag, känner jag en hastig förvandling försiggå med mig. I och för sig gjorde detta ingenting, den trösten har jag åtminstone, men en gång har jag dock känt mig obehagligt berörd därav, och det var en dag, när greve Lewenhaupt bragte mig ett brev från eders majestät och önskade att få komma in till mig. Jag medger, att jag kände mig mycket förlägen över att visa, hur förändrad jag blivit. För att vara värdig den smickrande utmärkelse, med vilken erts majestät hedrar mig, tycker jag, att man borde vara i besittning av alla upptänkliga förmåner..."

"Jag önskar så mycket att få noggranna underrättelser. Låt M. de Creutz ge mig sådana, jag ber eder därom på mina knän. Jag erkänner, att jag fruktar, att edra stora intressen helt och hållet skola utplåna det intryck, som en främling, dömd att leva långt skild från er, möjligtvis har kunnat göra på eder. Förlåt min oro! Ack, men allt måste bidraga till densamma, ty där intresset är så stort, är det omöjligt att ej hysa oro; kanske skall jag vid min återkomst finna ett bevis på varaktigheten av edra känslor. Om jag får en rad, det skulle för mig vara att se himmeln öppnad."

Återkommen till Paris den 12 september, emottog hon också Gustafs ett brev om revolutionen, skrivet samma dag på kvällen, och i vilket det heter:

"Detta, fru grevinna, är det första tillfälle jag haft att skriva till eder efter de stora händelser, som här försiggått. Ni skall ej förvånas över att jag hela denna tid så föga punktligt besvarat edra brev, men den grundade oro jag hyst har ej lämnat mig någon tid övrig för mig själv. För så väl mitt eget som mitt folks oberoende var jag tvungen att slå ett djävrt och lyckligt slag. Jag tog statsrodret i min hand och har i två dagar varit enväldshärskare. Jag skall återlämna makten i statens händer, eller rättare sagt, jag skall för egen räkning behålla makten att utföra det goda och förhindra självsvald. Jag har avfattet en grundlag, som befäster konungens makt utan att hindra folkets inflytande i den grad, som våra lagar medgävo det, och sådant det var i Sverige under Gustaf I och Gustaf II Adolf."

Det var hög tid. Brottsliga attentat mot min person och de mest förhatliga anslag mot min familj skulle just sättas i verket. Om jag ej handlat som jag gjorde, skulle jag två timmar senare hava förlorat min frihet och mitt liv svävat i den allra största fara. Gud, som såg botten av mitt hjärta, har uppehållit mig. Jag har hos mitt folk funnit en tillgivenhet och ett mod utan like. Ej ett hår har krökts på någons huvud, och ingen har vare sig varit eller skall bliva olycklig. Ingen revolution har kunnat försiggå lugnare och mer fredligt än denna!"

Glädjen och stoltheten framtvingar nu en ny självbekänning i hennes svar.

"Oaktat de kval jag lider av att nödgas vara skild från eder, är jag eder dock tacksam för den känsla, ni låtit mig erfara. Den har förändrat hela mitt väsen, utvecklat alla dess egenskaper och höjt mig över alla olyckor. Ack, älska mig, älska mig beständigt! Jag begär blott att få tro mig hava någon del i allt det stora ni kommer att utföra, jag begär blott att få tänka att jag varit eder tillräcklig kär för att dela eder ära."

Då hon erhållit konungens fullständiga skildring av händelserna den 19 augusti, skriver hon: "Hela Frankrike ägnar eder sin dyrkan och jag är denna religions prästinna" samt tillägger: "Jag känner det, min själ är eder själ värdig. — Det är ej möjligt, att att man här på jorden kan smaka en lycka, liknande den, som jag skulle känna, om jag hörde er säga: 'Jag älskar er!'"

"Jag är alldeles förtjust i beskrivningen på erts majestäts ridt genom staden. Den värme, med vilken man här sysselsätter sig med Sverige, kommer mig att framleva en del av mitt liv i den allra ljuvaste illusion. Jag kan ej låta bli att tro, att jag är i erts majestäts land och att endast ett obetydligt avstånd skiljer mig från er..."

I oktober 1772 var hon åter bland sina fält och skogar på Braisne. Brevet från honom, som uppfyllde hela hennes själ, låta nu länge vänta på sig. Betecknande för hennes ställning äro följande rader:

"Under de åtta dagar, som förflutit sedan jag kom hit, har jag trott edert brev vara i Paris. Jag darrade vid minsta ljud, som förkunnade någon ankommande. Slutligen kunde jag ej längre uthärda denna ovisshet utan skickade till Paris för att höra efter... Men jag vill visst ej beklaga mig över att ni ej skrivit förr. Eder ära är min största lycka. Sätt den obetydligaste omsorg om den ringaste av edra undersåtar framför mig! Ni vet ju, att det är så jag älskar er."

Sjukdomen kom snart åter, och Septimanies brev andas oro och sorg. Hon börjar mer än förr sysselsätta sina tankar med livet efter detta. Brevet till Gustaf handla ej mer som förr om politik, utan om det som icke är av denna världen.

"Vad ni säger om det som man är skyldig det högsta väsendet", säger hon, "har fyllt mig med den djupaste tillfredsställelse. Ty lika fullt som jag tror, att vidskeplighet är stridande mot den mänskliga naturen och all sann självhöghet samt ett av de farligaste blindskären (i synnerhet för en suverän), likafullt tror jag också, att det är omöjligt att äga någon verklig dygd utan tron på Gud och själens odödlighet. Jag har vågat göra en del reflektioner häröver, som jag aldrig visar för någon, vem det än vara månne, men som jag, om erts majestät önskar det, skall anförtro åt eder godhet."

Dessa reflektioner blevo troligen aldrig avsånda. Hennes kroppsliga plågor tilltogo. Hon ber honom om förlåtelse för sitt svårmod, och tillägger, i januari 1773: "Eftersom uttrycken för min kärlek äro eder olägliga, skall jag tvinga dem till tystnad och innesluta i mitt hjärta de känslor, som ni väl kan sårta, men aldrig döda."

"Sire, förlåt mig så många dystra tankar, så många hårda brev. Hur vill ni, att jag ej skall vara svårmodig, då jag känner mig så sjuk efter att hava trott mig vara fullkomligt återställd. Vilken vinter skall jag ej genomgå! Jag strävar redan med någon sorts kikhosta, som hållit på i sex veckor." Men här tillägger hon: "Fäst ingen vikt vid detta! Man försäkrar mig, att min oro ej har den ringaste grund."

Nu sänder hon Gustaf sitt berömda, av Hall målade, porträtt. Hon skriver ännu en gång till honom. Nu känner hon sig så främ-

(Forts. sid. 648.)

Äkta Spets- & Sidendépôt

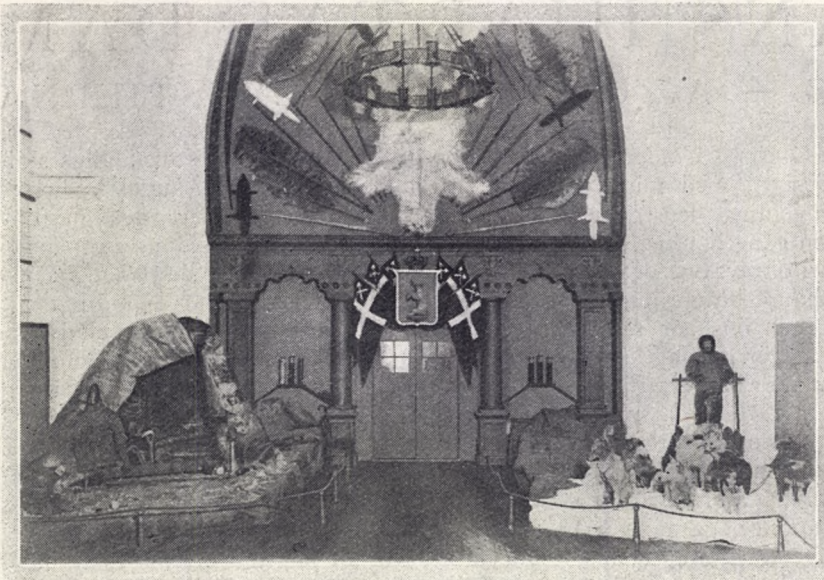
LINNÉGATAN 38

A. T. 197 00. 2 tr. HISS. Riks Ø. 436.

Till utstyrslar!

Spetsar, Schweizerbrodyr, Linne- och Bomullsväv.

Från Grönländska utställningen i Köpenhamn: tält och släde med hundspann.

Solen kommer till islandet — kvinnor och barn fröjda sig. Damgaard foto.

ESKIMÅERNAS TROLLPOESI

I DENNA VÄLSIGNADE SOMMAR firar Danmark ett jubileum, som av alla samhällsklasser omfattas med det livligaste intresse: den 3 juli är det 200 år sedan den ryktbare prästen Hans Egede satte sin fot på Grönlands jord och det fjärran islandet trädde i närmare förbindelse med det danska riket. För grönländarne själva stå dessa minnesdagar redan i en nästan sagoaktig, "forjættens-

Ett jubileumsbrev från Köpenhamn.

ljuset helt festligt mot det ärriga, mörkröda teglet och den blåa sommarhimlen "Den kgl. grönländske Handels" flagga — Dannebrogen med två korslagda harpuner i övre vänstra fältet. Och i lokalerna upp genom tornet har man tillfälle att sätta sig in i livet i helg och söcken på dessa breddgrader: förträffligt arrangerade grupper, husgeråd, kajaker, vapen, kläder, husflits- och konstföremål, växter, mineralier, grafiska framställningar, modeller till bostäder, skolor och kyrkor, fotografier och landskap i olja och akvarell förena sig till en verkningsfull helhetsbild. Land och natur, djurvärld, människor och levnadsvillkor i det yttersta Thule framträda här realistiskt och måleriskt — ett talande bevis på den höga ståndpunkt, vartill detta folk efter hand under

En enligt grönländsk föreställning tjusig trollkvinna, som fångar folk som äro på väg till månen.

Knud Rasmussen.

de Grönländsläkaren och novellisten *Norman-Hansen*, rollnehavare, regissören, kapell och dekorationsmålare i bästa samarbete skapat något verkligt egenartat, ofta stämmingsrikt och fångslande. "Kaddara" kommer utan tvivel att bära Grönlands och sina skapares namn långt utanför Danmarks gränser.

Ett levande intryck av detta sällsamma land — med en utsträckning från norr till söder som från Stockholm till mitten av Sahara — får man av den jubileumsutställning, som nyligen öppnats i den gamla, stilfullt restaurerade och för skilda kulturella ändamål upplåtna Nikolaj Kirke. Mellan dess ärevördiga strävpelare och från det vackra tornet vajar i sol-

Eskimåns fantasi befolkas den isiga ödemarken med hemiska väsen: här ett slags jättekvinnor, Kúpajit.

de" glans, därför att kungen och hans drottning — vilka de flesta av dem betrakta närmast som ett slags högre väsen — komma dit upp till fest och hyllning. Och här nere i denna vänliga och vackra stad erinras vi i flerehanda mätto om, att Grönland under de förflutna seklen utvecklats till en ingalunda föraktlig beståndsdel av Danmark — i grund och botten en hel liten världsdel för sig själv!

Man kan säga, att minnesfestligheterna inleddes redan en afton för ett par månader sedan, då den första operan med grönländskt motiv, "Kaddara", uppfördes på Det kongelige teater. Här hade kompositören, *Hakon Børresen*, textförfattaren, den kän-

Ett äkta par från Grönland.

tusen mödor kämpat sig upp. Ett besök på denna utställning tröttrar icke ett spår; därtill är den alldeles för omväxlande. Den erbjuder både för lärd och lekman en givande källa till åskådlig undervisning och skänker rika skönhetsintryck. Turisten, som i dessa dagar avlägger visit i Köpenhamn, bör icke försumma att lägga sin väg till Nikolaj Plads och tillbringa någon timme i tornet — tids nog hinner han att göra av med sina pengar i Tivoli eller vid totalisatorn i Dyrehaven.

På utställningen lägger man icke minst märke till den insats, som gjorts av den utmärkte Grönlandsforskaren *Knud Rasmussen*, som just när detta läses giver sig ut på

Köp CHROMOL SÅPAN

och Ni får en bländande vit tvätt med behaglig lukt.

Pröva

Tuppens Zephyr

och Ni köper ingen annan.

Sveriges Husmodersföreningars riksförbund har i dagarna haft ombudsmöte i Stockholm. Bilden visar deltagarna utanför möteslokalen, som var Börshuset. I mitten ses förbundets ordförande, fru Agnes Ingelman. Foto Holmén.

en ny, mångårig upptäcktsfärd till trakter och människor, som från barnsben äro honom kära, och därifrån till det arktiska Nordamerika. Han har som bekant — 1879 — sett dagens ljus uppe vid Jakobshavn i Nordgrönland, där hans far var präst och hade tagit en grönländsk kvinna till äkta. Detta förklarar säkerligen en god del av hans popularitet bland grönländarna; de betrakta honom som en av sina egna och giva honom utan misstänksamhet sina förtroenden. Under många färder på skilda håll i Grönland har Knud Rasmussen haft glädje och stort utbyte av denna vänskap med sin moders folk. Gamla sägenberättare ha beredvilligt låst upp för sina skatter, och han har varit en outtröttlig samlare. Sedan han 1902 började sitt arbete längs hela Grönlands västkust, har det lyckats honom att ävägbringa fylliga samlingar icke blott från Kap

York-distriktet — där han uppehållit sig längsta tiden — utan jämväl från så gott som alla distrikt från Upernivik till Julianehaab. På en 1919 företagen resa till Angmagssalik har detta material supplerats med östgrönländska sägner, och i dessa dagar föreligger som ett intressant led i firandet av Grönlands jubileum ett ståtligt första band av "Myter og Sagn fra Grønland" (Gyldendal). Det är Östgrön-

lands bidrag till verket, varav ytterligare tre band — innehållande sägner från Västgrönland och från Kap York-distriktet — i sinom tid kunna väntas och som säkerligen komma att avvaktas med levande intresse.

Ty det är i sanning en egendomlig värld, vari Knud Rasmussen inför oss, och hans verk måste betecknas som ett ytterst värdefullt bidrag till den folkloristiska litteraturen. Det inledes med en fängslande betraktelse över den eskimåiska fantasien, som får sin rika näring i polarmörkets mystik. När man vid bålet en höstnatt mellan fjäll och hav och bräer hör många underliga ljud, är det — framhåller författaren — som om man hörde själva jordens hjärta slå. Då förstär man, varför en eskimå aldrig blir ensam med sig själv, även om han söker ensamheten ute bland fjällerna. Omgivningarna göra honom till "an-

Florens har nyligen firat 600-års minnet av Dantes död, ehuru dödsdagen infaller först 13 september. På våra bilder ser man till vänster det vackert smyckade torget, där Dantes staty står, Piazza St. Croce, och till höger festtåget på Piazza Signoria med gli gonfalonieri. I spetsen bäres en fana med Florens vapen, liljan. Minnesmedaljen, som här avbildats, är utförd i brons av professor Guido Calori på uppdrag av staden Florens. Foto Dewitz, Firenze.

KOSTYMER BLIR ELEGANT
KEMISKT TVÄTTAD
ELLER FÄRGAD HOS
ÖRGRYTE KEMISKA TVÄTT & FÄRGERI AB · GÖTEBORG

NERLIENS
KUNGL. HOVLEVERANTÖR
REGERINGSGATAN 33
Framkallar - Kopierar - Förstorar bäst

demanare", ifall han har tillräckligt mod att träda i förbindelse med det övernaturliga. "Naturen själv dikterar hans religion, allt blir levande omkring honom, sägner och trolldom, jättar och andar utlösas från de omgivningar, som alltid äro nog väldiga för att tvinga honom på knä." I denna värld växer människoanden med de syner, den möter, och de stora gåtorna träda fram i fantastiska gestaltningar.

Eskimåernas livsåskådning är egentligen mörk och fatalistisk och står i en underlig motsats till det liv, som i vardagslag karakteriserar boplatserna. Det första omedelbara intryck, man får av eskimåen, är ju nämligen, att han lever i en tillvaro av idyll och barnslig oskuld, som gått förlorade för kulturmänniskan. "Hans goda humör" — skriver Knud Rasmussen — "hans rungande skratt och hela hans obekymrade sorglöshet kunna verka så överväldigande på oss, att vi ibland få lust att förebrå honom brist på allvar." Men detta lätta sinne är blott ett sken, och eskimåens tankar om livet och dess gåtor få ett märkligt uttryck i följande, av författaren ordagrant nedskrivna uttalande av en gammal östgrönländare.

"Jag vet ingenting; men oavbrutet ställer livet mig gentemot krafter, som äro starkare än jag själv. Vi ha många släktleds erfarenheter om, att det är svårt att leva, och det är alltid det ofrånkomliga som blir mans och kvinnas öde. Därför tro vi på det onda. Det goda behöver man icke taga hänsyn till, ty det är gott i sig självt och behöver ingen tillbedjan. Det onda däremot, som lurar på oss i det stora mörkret, hotar oss genom storm och oväder och smyger sig på oss i våta dimmor, måste hållas borta från de vägar, vi gå. Människorna förmå så litet, så litet, och vi veta icke ens, om det, vi tro på, är riktigt. Det enda, vi med säkerhet veta, är, att det, som skall ske, sker."

Det är den arktiska naturen med dess tryckande mörker, stormar, köld och viddernas ensamhet som är bakgrunden för den gamla eskimåiska religionen med dess myter och sägner, som befolka tillvaron med mäktiga och grymma väsen. Dessa makter kunna dock i viss grad hållas på avstånd. Det sker genom: 1) *Agdlerneq*, en botövning, som tillgripes, när man på grund av särskilda förhållanden, t. ex. beröring med döda, måste betraktas som oren. 2) *Arnussat*, amuletter, som kunna både avvända olycka och bringa lycka. 3) *Serrattit*, trollord, vilka riktas till döda människor som då träda hjälpande till. 4) *Mingulertineq* eller *Tunigdlaineq*, ett offer, som består i, att man kan giva de döda kött genom att lägga det in i graven till dem; detta behöver dock endast vara helt små stycken, emedan de döda själva ha förmåga att göra det så stort som de önska. På samma sätt kan man offra till vissa fjäll och stenar för att få gott väder på resa eller lycka på fångst.

Men allt detta skulle icke hjälpa i längden, om människorna icke hade medlare mellan sig och det övernaturliga. Därför ha några personer, andemanare, fått särskild kraft att genom vissa ceremonier göra sig till herrar över "ondskans hopplöshet". Det är nämligen så, att det icke blott är den yttre naturens andar som hota människorna, utan framför allt livets egen ondskas, som människorna själva skapa åt sig. Värst äro de fiender, som födas av hat, baktalan, ofördragsamhet eller avundsjuke. "Varje människa har en ond ande vandrande i hälarne på sig — i en mans, en kvinnas eller ett barns skepnad. Varje gång vi känna lust att göra något, som vi icke ha lov till, viskar den i örat på oss: Gör det bara! Och utan att själva veta av det lyda vi de onda andarna mycket gärna. De äro så onda att det icke kan gro kött på dem."

Andemanarna äro i vardagslag vanliga människor, men när trolldom av en eller annan anledning tryckes dem i handen, sväva de från jorden ut i himmelsrummet, där ingen kan följa dem. Då kunna de arbeta på att hejda det ondas vägar mot människorna; men det händer också att de bliva mörkrets hantlangare i en dålig saks tjänst och öva ont mot sina medmänniskor. Av särskild vikt äro de andefärder, de företaga ned till "havets moder" för att utverka bättre fångster; till Asiaq, vådrets behärskarinnas, för att framkalla väderleksförändring; till "de dödas land" i himlen och under havet för att inhämta kunskap om, vad som väntar människorna efter livet på jorden. Trolltrumman består av en rund träring, över vilken är spänd skinnet av en björns urinblåsa, och dels andemanaren genom sin besvärjelse, dels åhörarna genom sånger söka tillkalla hjälpandar i kampen mot de onda makterna.

I Knud Rasmussens klara, genom sin manliga rättframhet ytterst fängslande form framträda alla dessa nedärvda föreställningar, myter och sägner med en styrka, stämning- och färgrikedom, som äro sällsynta i arbeten av så stort vetenskapligt värde som detta. Den eskimåiska mytologien och naturuppfattningen åskådliggöras på det mest levande sätt — kan man t. ex. tänka sig en mera lättfattlig framställning av ett naturfolks bild av skapelsen än denna: "Det fanns en gång för längesedan en tid, då alla människor levde i himmelen och voro odödliga. Men så störtade en man ned och avlade en dotter med jorden. Deras avkomma var mycket fruktsam och överfylld snart jorden. Då kom det ett väldigt jordskalv, som skilde landen genom stora remnor, vari många människor störtade ned; härifrån stamta de underjordiska."

Djurfabler, episka sägner, sagor om kärlek och hat, dråp och hämnd myllra fram i detta verk, och till sist följa sånger och nidvisor. Som motto för det hela, poesier som prosa, kunde sättas följande ord av en gammal östgrönländare: "Alla sånger födas hos människorna ute i den stora ödsligheten. Än komma de till oss som gråt, djupt inne från hjärtats ve, än som ett muntert skratt, framsprunget av den glädje, man icke kan låta bli att känna över livet och världens härliga trakter. Utan att vi själva veta, huru det går till, komma de med andedräkten, ord och toner, som icke äro dagligdags tal, och de bliva den människas egendom, som förstår att sjunga för andra."

QVIDAM QVIDAMSSON.

Köpenhamn i juni.

Lucia.

Av MATILDE SERAO.

Översättning av Ernst Lundquist.

(Forts.)

"DET ÄR TRÄKIGT ATT LÄSA. DET står bara dumheter i böckerna."

"Då kunna vi prata i stället."

"Det går jag in på. Du berättar mig alla de vackra saker, som du tänker på och som förvånar och hänföra mig och alla, som höra dig. Varifrån tar du alla dessa underliga tankar, Lucia?"

"Från drömmarnas land", sade hon och smålog överlägset.

"Hör, hör! Drömmarnas land! Det har du hittat på, Lucia. Du borde nedskrive dina tankar, Lucia. Du skulle bli författarinna."

"Vad skulle det tjäna till? Jag är inte fåfång. Inte sant, herr Galimberti, jag har aldrig varit fåfång?"

"Aldrig. En ovanligt anspråkslöshet i förning med en begåvning, som..."

"Nog, nog, det var inte för att få höra ar-

tigheter. Jag låg och tänkte i natt — jag kunde inte sova som vanligt..."

"Jag hoppas, att du inte tog kloral?"

"För att lyda dig, gjorde jag det inte. Jag fann mig i att hålla vaknatt för din skull."

"Tack, kära Lucia."

De betraktade varandra som ett lyckligt älskande par. Galimberti hörde på, med blicken fäst på den röda sammetsramen omkring Caterinas porträtt. Jag måste gå, jag måste gå, tänkte han. Han kände sig fastnaglad i länstolen, som om han ej hade kraft att resa sig upp; han var olycklig, ty han hade upptäckt, att hans ena stövel var smutsig. Han tyckte, att Lucia hela tiden såg på denna stövel. Han vågade ej dra tillbaka foten, och det plågade honom obeskrivligt.

"Jag tänkte alltså, bland annat, på att du behöver ha en kvinna att vårda dig, Alberto."

"En kvinna? En hushållerska? De äro egoistiska och odrägliga, jag kan inte tåla dem."

"Nej, en hustru."

"Tror du det? Det var besynnerligt, det har jag aldrig kommit att tänka på."

"Men du måste ha en hustru, som inte vore lik andra. Hon skulle vara en ovanlig kvinna."

"Du har rätt, en ovanligt kvinna", upprepade Alberto, redan överbevisad.

"En ovanlig kvinna. Inte sant, Galimberti?"

Han for upp alldeles förvirrad. Vad ville hon honom nu? Hon fortfor utan att vänta på svar:

"Din hälsa är vacklande, käre Alberto. Och det är en ömtålig belägenhet, så många förstroelser som ungdomen erbjuder, baler, teatrar, supéer..."

"Jag går ingenvart", mumlade han. "Jag är alldeles för rädd att bli sjuk."

"Må vara, du gör rätt i att vara försiktig. Det är för resten tomma nöjen. Men hemma hos dig i ditt kalla, ensamma hem, skulle du ha en vänlig och öm kvinna, som skulle tillbringa dagen vid din sida, utan att någonsin känna ledsnad, och ägna dig de ömmaste omsorger. Hon skulle vara din hustru och din sjuksköterska, din lektris och din sekreterare: hon skulle älska dig, vårda dig, småle mot dig. Tänk, så mycket ljus, kärlek och trevnad det skulle skapa i ditt hem! Tänk bara, en kvinna, som skulle offra dig hela sitt liv!"

"Och var skulle jag finna denna ängel, Lucia? Var skulle jag finna henne?" utbrast Alberto uppeldad av detta samtal, förtvivlad över att ej redan äga en sådan hustru.

"Ack, Alberto, alla jaga vi efter ett oupp-hinneligt ideal. Även du måste räkna dig bland drömmarnas skara."

"Jag vill finna detta ideal", envisades han med sjukliga och nyckfulla varelser halstarighet.

"Sök", sade Lucia med ögonen i taket.

"Hör, Lucia, vill du göra mig en tjänst?"

"Säg ut. Ursäkta, Galimberti, vill ni ge mig den där solfjädern av påfågelsfjädrar?"

"Plågas ni av värme, signorina?"

"Ja. Jag har feber, tror jag. Vet ni av, att påfågelsfjädrar ha olycka med sig?"

"Det har jag aldrig hört förr än nu."

"Jo, de ha *onda ögon*... liksom raphönsfjädrar föra lycka med sig. Kan ni skaffa mig sådana?"

"Ja, i morgon."

"Som sagt, Lucia", började Alberto, utan att släppa sin idé, "vill du göra mig en tjänst? Varför kan du inte på en liten papperslapp skriva upp alla de vackra saker, som du har sagt till mig? Jag var alldeles som förtrollad, medan jag hörde på dig. Du talar så utmärkt vackert. Om du skrev upp det åt mig, skulle

jag lägga ner papperet här, ser du, i det här rummet av min plånbok, och varje gång jag öppnar den, skall jag komma ihåg, att jag skall söka mitt ideal, d. v. s. en hustru."

"Du är en älskvärd tok", sade Lucia med sin godmodiga min, "men i stället för denna vilda idé skall jag göra något mera för dig. Allt detta, som jag har sagt, och mycket annat, som du inte tänker på, skall jag skriva i ett brev."

"När, när?"

"I dag, i kväll, i morgon."

"Nej, i kväll."

"Nåväl, i kväll. Men du får inte svara mig."

"Jo, jag vill svara dig."

"Nej, Alberto. Ditt bröst är svagt, det tröttrar dig att sitta nedlutad. Det vill jag inte på några villkor."

Galimberty var helt och hållet utesluten från denna förtroliga duett som en tråkig, överflödigt person. Vad gör jag här, vad gör jag här, vad gör jag här? frågade han sig själv. Äntligen hade han klumpigt lyckats dra tillbaka foten med den smutsiga stöveln, men nu gnagdes han av den marterande tanken, att hans halsduk kanske satt snett, som det så ofta hände honom. Han tordes ej röra vid den. Och hans själ pinades dubbelt: av detta brev, som Lucia skulle skriva till kusinen, och av halsduken, som aldrig ville sitta rätt.

De bägge andra tego och sågo på varandra. På Albertos insjunkna ansikte stod tydligt den frågan att läsa: Går han då aldrig, den där odrägliga människan? Och hon svarade honom med blicken: tålmod bara, han går nog, jag tycker också att han är tråkig. Men det besynnerligaste var, att Galimberty kände allt detta och att han ville gå, men ej hade kraft till det. Hans rygg var som fastspikad vid stolen, och hans huvud var outhärdligt tungt.

"Signorina, signor Andrea Lieti är här."

"Det var då ett underverk."

"Om ni grälar på mig, sätter jag mig inte ens. God dag, Alberto, god dag, Galimberty."

Och rummet tycktes bli fullt av denne starke man, detta bullrande skratt, denna blomstrande hälsa: den förkrympte, snedvridne, gulbleke Galimberty, den hopsjunkne, lung-siktige, bleke Sanna och den spensliga, magra Luci föreföll helt ynkliga. Galimberty kröp ihop i sin länstol och böjde sitt vanskapligt stora huvud; Alberto Sanna såg upp på Andrea med andäktigt beundran och gjorde sig liten, som den svage, då han gömmer sig i den starkes skyddande skugga; Lucia däremot sträckte sig i sin stol, draperad i sin turkiska morgonklänning, nedanför vilken en guldbroderad sammetstoffel stack fram, och hennes ögon hade en nästan fosforescerande glans. Men alla tre dominerades av denna kraftfulla, manliga gestalt, som var så fullkomligt utvecklad. Rummet hade blivit trängre, möblerna föreföllo mindre, liksom förödmjukade inför denne koloss; alla de bizarra småsaker, varmed Lucia tyckte om att omge sig, försvunno eller blevo bortglömda. Andrea satt på en taburet och stödde ryggen mot pianot; det såg nästan ut, som om han gömde det helt och hållet. Han skakade sitt lockiga huvud och spred en fläkt av hälsa omkring sig i detta rum, där allt hade en sjuklig prägel; han skrattade — litet för bullrande —

och störde därvid den melankoliska tystnaden, som rådde i detta rum, där man endast vågade tala med halv röst.

"Jag kommer som ambassadör, signorina Lucia. Skall jag presentera mina kreditiv för regeringen?"

"Där är ert kreditiv", och hon pekade på Caterinas porträtt.

"Ja, det är min. Min regering har sagt mig: gå, du blir väl mottagen, med de hedersbetygelser, som tillkomma representanter för en vänskaplig makt."

"Har Caterina sagt allt det där?"

"Nej, inte allt. Det är för er fantasi, signorina Lucia, som jag omkläder min hustrus få ord i ett mera blomstrande språk."

"Även ni klandrar mig för att jag har för mycket fantasi", sade den unga flickan i klagande ton och såg bort till sina vänner, liksom för att kalla dem till hjälp mot så mycken orättvisa.

"Nej, visst inte. Är det inte tillåtet att skämta? Kort och gott, Caterina sade till mig: klockan tre skall du gå..."

"Är klockan redan tre?" avbröt Galimberty honom helt tölpigt.

"Ja, kära herr Galimberty. Det kan ni själva se på er egen klocka."

"Den står", sade han, ty han blygdes att ta fram sin stora, gamla, försilvrade familjeklocka. "Då måste jag gå."

"Till er lektion, Galimberty?" frågade hon likgiltigt.

"Det är över tiden nu. Jag trodde inte, att det var så sent. Det är för övrigt ingen stor förlust för mina elever. Vill ni ha någon historisk lektion i morgon, signorina?"

"Nej, inte i morgon. Jag känner mig alldeles för trött."

"Om onsdag då?"

"Jag skall skicka bud till er", sade hon uttråkad.

Då Galimberty gick, med en stark rodnad över sina eljes så gula kinder, låg det liksom en tryckt stämning över de tre personer, som voro kvar i salongen. Var och en tänkte någonting, som han ansåg sig böra förtiga.

"Stackars karl!" utbrast Andrea slutligen.

"Ja, men han är tråkig", inföll Alberto.

"Är det så underligt? Damerna glömma i sin älskvärdhet, att han är rätt och slätt en skollärare, och han blir yr i huvudet och glömmer det också. Men han lider säkerligen så mycket mera, när han kommer till besinning igen."

"Han är en olycklig människa", sade Lucia. "Jag tolererar honom av medlidande. Men när jag är vid dåligt lynne eller inte mår bra, blir den stackaren en riktig plågoande för mig, och jag vet inte, hur jag skall bli honom kvitt."

"Är han mycket skicklig i historia?" frågade Alberto med den okunniges brottsliga nyfikenhet.

"Ähjo, så där. Men tala inte mera om honom; han har fördärvat hela dagen för mig. Vad var det ni sade, signor Lieti, strax innan han gick?"

"Vad jag sade? Det har jag glömt."

"Du sade, att din hustru hade bett dig gå hit klockan tre", sade Alberto i en ton, som om han rabblat upp en läxa.

"Ja visst. Efter frukosten gick jag först till målskjutningsbanan, sedan talade jag med Casertas deputerade om lantbruksutställningen i september, därefter gick jag hit... i ett viktigt ärende, signorina Lucia."

"Då går jag", sade Alberto.

"För min skull? Visst inte. Du kan mycket väl stanna kvar och höra på."

"Ja men, ser du, det är så vackert väder, och innan solen går ner, ville jag gärna ta mig en promenad i Villa Nazionales park",

sade Alberto i viktig ton, "det skulle göra mig gott. Jag vill gärna skaffa mig litet aptit till middagen."

"Gå du, käre Alberto, gå och tag dig en promenad. Jag önskar jag kunde följa med dig! Det måtte visst vara härligt väder. Hälsa solen från mig."

"Kommer du ihåg, vad du har lovat mig?"

"Ja visst. Jag skall nog hålla mitt löfte."

Då han hade gått, betraktade Lucia och Andrea varandra under tystnad. Lieti var litet förlägen, han tänkte på, att det kanske hade varit mest passande, att även han hade gått. Lucia däremot hade satt sig bekvämare till rätta i stolen. Hon hade dragit till sig foten med sammetstoffeln; den turkiska morgonrocken betäckte henne som en mantel med sina breda veck, som dolde alla kroppens former.

"Var god och räck mig bibeln, som ligger på det där lilla bordet, signor Lieti."

"Är bönetimmen inne, signorina? Då går jag" sade han med ett komiskt tonfall.

"Nej", svarade Lucia och såg honom i ansiktet, "nej... jag beder alltid. Men då det händer mig något ovanligt, något mycket ovanligt, öppnar jag alltid bibeln på måfå och läser den första vers, som kommer för mina ögon. Det är alltid ett råd, en ledning; en vink av ödet i dessa ord."

Hon gjorde som hon hade sagt. Två eller tre gånger läste hon versen tyst, liksom slagen av förvåning. Sedan läste hon den högt:

"Jag älskar dem, som älskar mig, och de, som söka mig, skola finna mig." (Ordspråksboken, 17 kapitlet.)

Han lyssnade förvånad. Han kände sig rent av förargad inför denna mysticism, han som levde i den sunda jämviktens likgiltighet. Han teg av artighet, emedan han ej ville sära en ung dam, men denna scen föreföll honom löjlig.

"Hörde ni, signor Lieti?" frågade hon utmanande.

"Ja, jag hörde det. Ofantligt vackert. Det var fråga om kärlek, tyckte jag? Jag för min del... det enda jag bryr mig om i hela Gamla och Nya testamentet, är kärlekshistorien mellan Magdalena och Jesus."

"Signor Lieti!"

"Pardon, det skulle jag aldrig ha sagt. Jag är kanske litet brutal, signorina Altimare. Vi friska människor se de där sakerna från en annan synpunkt. Jag ber er ännu en gång om ursäkt."

"Ja, ni är verkligen frisk och stark", sade hon med en suck. "Jag kan aldrig, aldrig glömma den där valsen, som ni dansade med mig. Det gör jag aldrig om."

"Ähjo, då vintern kommer, blir det nya festligheter, och då ska vi dansa så att det står härliga till."

"Jag orkar inte dansa numera."

"Det är ni själv, som vill bli sjuk. Varför har ni fönsterna stängda? Det är milt i luften, och här inne kan man kvävas. Jag öppnar."

"Nej", sade hon och lade sin hand på hans arm. Den svaga tryckningen hejdade honom. Hon smålog.

"Drömmer ni aldrig, signor Lieti?"

"Aldrig. Jag sover som en stock i åtta timmar, alldeles som då jag var barn."

(Forts. sid. 646.)

Insänd vackra bilder till Iduns amatörfototävlan

Iduns Redaktion, Stockholm, före den 15
augusti.

Ärade halvårs- och kvartals- prenumeranter

erinras om att prenumerationen genast bör
förnyas.

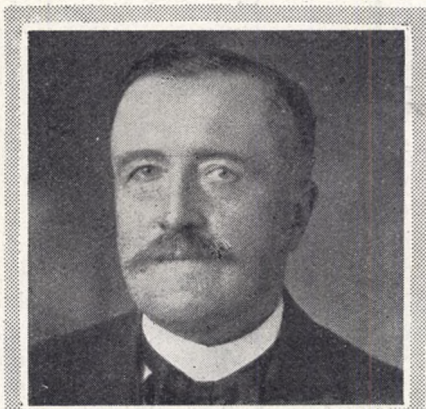
LULEÅ BJUDER TILL JUBILEUMSFEST

Panorama över Luleå stad.

Landshövding Nils G. Ringstrand. Utställningsbestyrelsens ordförande.

Redaktör Herman Fernlund. Ledamot i arbetsutskottet.

Domprosten J. Hansson. Stadsfullmäktiges ordförande.

Statsrådet G. Malm. Utställningsbestyrelsens hedersordförande.

Grosshandlare Melcher Lundquist. Utställningens kommissarie.

Borgmästare A. Fagerlin Utställningsbestyrelsens n. ordförande.

RIKETS NORDLIGASTE RESIDENSSTAD
Luleå firar i år sitt 300-årsjubileum och har passat på att i samband därmed anordna en intressant utställning för hela det vidsträckta länet 2-24 juli. Utställningen skall säkert samla många gäster från söder, som kanske vilja kombinera utställningsbesöket med någon turistresa i Norrbotten eller Lappland.

EN HANDFULL AV IDUNS TÄVLINGSFOTOS

Kysen. Scen från Utö.

Ändernas quick-lunch. En djurvänlig scen från den vackra Åmålsån.
Foto B. Carlsson, Järnvägsstationen, Åmål.

En liten najad på Skånes strand. Foto Ellen Ström, Lund.

Idyll från Torekow. Mor Nilsson tvättar åt badgäster och hennes gubbe tar lien för att »slå åt hönsen». Foto T. Wall, Stockholm.

Lillan på väg till dagsverket. Foto Tora Wall, Stockholm.

En ny »Martina med kaffebrickan» — lika söt som Carl Larssons. Foto A. Ljungberg, Bergsbrunna.

En öm fostermor. Den rätta mamman äger ej en spene till övers åt denne lille minste i den 14-taliga flocken. Foto Anna Ljungberg, Bergsbrunna.

Lilla Rosa vill för första gången delta i skönhetslävlan. Den som hjälpt henne heter Nils Lundquist, Kummelnäs, Boo.

VI HA STUCKIT NED HANDEN I AMA-törfototävlings-lådan. Här är resultatet. Våra läsare är välkomna att sända in många flera lustiga eller undersköna alster av sin kamerakonst. Men en bön från granskningsjuryn: Skriv med blyerts avsändarens namn på bildens baksida! Tävlningen varar till 15 aug. men uppskjut ej till morgondagen — — — —!

MINA LEVNADS MINNEN.

AV HELENA NYBLOM.

(Forts.)

Kap. 21.

WENNERBERG — KRONPRINSESSAN
VIKTORIA.

WENNERBERG VAR DÅ ÄNNU I SIN krafts dagar. Hög och reslig till växten, med långt tjockt hår och väldiga mustascher. De olika skulptörer, som ha återgivit hans drag på de statyer som nu finnas av honom i Uppsala och Stockholm, ha träffat likheten väl. Hans ögon, som voro mycket ljusblåa, nästan vita, hade något orörligt i blicken och blinkade sällan. Han hade mycket små fötter och små, välskapade, energiska händer. Man märkte strax, att han var van att betraktas som den första i sin krets och uppträdde lugnt och säkert. Prinsarna behandlade han som skolpojkar. Jag minns en kväll då han ville de skulle gå hem från en bjudning, att han visslade efter dem. Vilka framstående värv han än kallades att bekläda, var och förblev han "studenten" och ingenstädes trivdes han som tillsammans med studenter.

(Forts. fr. sid. 643.)

"Och med öppna ögon?"

"Aldrig."

"Alldeles som Caterina, med andra ord?"

"Precis som hon."

"Ni ä' lyckliga." Hennes tonfall var bitert.

Det låg en viss smärta i hennes uttryck. Han betraktade henne förvånad. När allt kom omkring, var han visst litet hård mot denna unga flicka. Vad hade hon gjort honom? Hon var sjuklig och romanesk, ett skäl till att beklaga henne. Hon var säkerligen en varelse, som haft dålig ledning, varit föga älskad och därför förvillade sig på vägen genom livet.

"Gift er!" sade han plötsligt.

"Varför det?" sade hon förvånad.

"Därför att unga flickor böra gifta sig. Äktenskapet är en hälsosam kur för dem."

"Åh!" utbrast Lucia och satte handen för ögonen.

"Har jag återigen sagt någon dumhet? Nu skall jag säga er, vad Caterina vill, och sedan går jag min väg. Annars visar ni mig på dörren."

"Nej, signor Lieti. Vem vet, kanske er sunda, borgerliga *bon-sens* ändå har rätt."

Han förstod den dolda mening, som låg i dessa ord, och kände sig sårad.

Denna magra varelse med sina svärmiska miner kunde således bita ifrån sig? Han såg henne i helt ny dager. Han kände sig stött och nästan litet rädd för denna kvinna, vars svaghet var hennes försvar. Han började känna sig illa till mods i denna omgivning, i ett litet rum, där han tyckte sig knappast kunna sträcka ut armarna utan att stöta mot väggen, i denna parfymade luft, som sammanprässade hans bröst, tillsammans med denna långa, spensliga varelse, insvept i ett stycke turkiskt tyg, en kvinna med mun som en röd ros och ögon, vilka än strålade, som om de sågo underbara syner, än voro halvslutna, som om hennes själ försmäktade av utesäglig trånad. Han kände en tyngd i huvudet, liksom början till huvudvärk. Han skulle ha velat slå upp fönstret med ett slag av knytnäven, omstörta murarna med en knuff av sina axlar, lyfta upp pianot och kasta ner det på gatan, göra bruk av sin kroppsstyrka, för att skaka av sig den slapphet, som lade sig över honom. Sedan kände han ett brutalt begär att

Det är därför alldeles riktigt, att konstnärerna, som gjort hans statyer, ha framställt honom som ung student och inte som gammal ämbetsman. Efter min mening är den bästa musik han skrivit den han komponerat för manskör, och så hans trios. De stora körerna "O Gud, som styrer folkens öden", "Hör oss, Svea", komma nog länge att hålla sig som något av det bästa i den svenska studentsången. Gluntarna erkänner jag mig inte förstå. Från jag var en halv vuxen flicka har jag älskat Bellman, och har alltid funnit att han hade den underbara förmågan att lyfta ett vanligt dryckeslag upp i en olympisk sfär, och idealisera det mest vardagliga, ja till och med det låga. Gluntarna påminner mig alltför mycket om det verkliga superiet i Uppsala. Jag tycker det luktar punsch om dem. Men detta är blott min personliga mening. Jag vet ju hur många som glädja sig över att höra Gluntarna, och som i dem återfinna gamla minnen. Wennerbergs religiösa musik har heller aldrig rört mig det minsta. Envar har ju sin uppfattning, och

sluta denna spinkiga varelse i sina starka armar för att göra henne illa, höra hennes benbyggnad knaka, krossa henne i små smulor. Blodet steg honom åt hjärnan, och hans huvud blev allt mera tungt. Hon betraktade honom uppmärksamt och viftade sig långsamt med påfågelsolfjädern. Förstod hon honom kanske? Utan att säga ett ord, reste hon sig upp och öppnade fönstret; sedan stod hon kvar och såg på de förbigående. Då hon kom tillbaka, hade hennes kinder fått litet färg.

"Nå?" frågade hon, som om de varit mitt i ett samtal.

"Ja, edra parfymen ha skaffat mig huvudvärk. Det var inte långt ifrån, att jag hade svimmat; det har aldrig hänt mig förr, och det skulle inte alls ha roat mig. Kan jag gå nu? Kan jag få säga er, vad Caterina ville?"

"Ja, säg ut. Men mår ni bättre nu?"

"Jag mår förträffligt. Jag är inte Alberto Sanna."

"Nej, ni är inte Alberto Sanna", sade hon sakta. "Han är sjuk. Jag tycker synd om honom. Hur är det med er?"

"Tack, mycket bra. Det var ett hastigt övergående illamående. Jag behöver bara komma ut och röra på mig. Caterina..."

"Älskar ni er hustru lika mycket som jag älskar henne?"

"Vad behagas? Vad säger ni?"

"Ingenting. Jag pratar bredvid munnen. Jag tror inte på kärlek i äktenskapet."

"Det gör ni orätt i."

"Är ni ond, signor Lieti?" Hon smålog.

"Nej, visst inte. Mitt illamående var rent fysiskt. Jag lider aldrig av psykiska rubbningar. Ja, jag tror inte ens, att sådana existera. Min hustru..."

"Är ni materialist?"

"Signorina Lucia, ni gör mig ursinnig", utropade han, halvt förargad, halvt skrattande. "Ni låter mig inte tala ut."

"Nu skall jag höra på."

"Caterina ber er äta middag hos oss om söndag. Hennes lilla kusin Giuditta kommer från pensionen. Om kvällen skola vi bägge två skjutsa hem henne."

"Jag vet inte", sade hon tveksamt, "jag vet inte, om jag kan komma."

"Caterina bad mig hälsa och be er komma. Hon har skickat mig hit enkom i det ärendet. Kom! Vi ha en skicklig kock, ni skall inte få någon dålig middag."

Wennerbergs religiösa kompositioner, liksom Mendelsohns, förefalla mig som mycket skickligt hopsatta men utan värme och kraft. Hur helt annorlunda gripes man icke, då en mängd unga mansröster uppstämma "Hör oss, Svea" eller tre vackra stämmor sjunga en av Wennerbergs trios, där den erotiska känslan är så varmt och sant uttryckt. Wennerberg hade lätt för musik. Han hade lätt för allt, och i likhet med flera andra av sin samtid, hade han kanske lätt för allt för mycket. Han hörde till den tid då kamrat- och sällskapslivet var en viktig faktor i tillvaron, och från unga dar var Wennerberg en eftersökt, briljant och beundrad sällskapsman. När han var närvarande talade blott han, åtminstone i mindre sällskap, och han talade blixtrande och föreföll alltid mycket ungdomlig. Till att börja med voro vi inte synnerligt goda vänner. Han hade ett sätt att reta mig, som jag inte kunde tåla. Då inträffade en gång att jag var mycket oförsämd emot honom, och i stället för att bli ond, vartill han hade all anledning, var

Hon ryckte på axlarna, såg tankfull ut och rynkade ögonbrynen, som om hon såg i framtiden.

"Ni ser ut som en Sibylla, signorina Lucia. Seså, besluta er nu. En middag är då inte någonting så högviktigt. Jag skall laga, att ni får marängsuisse, det tycker ni bestämt om, det är luftigt och poetiskt."

"Jag skall skriva till Caterina."

"Nej, skriv inte. Varför skriver ni så mycket? Hon ålade mig strängligen, att jag skulle tvinga er att svara ja."

"Då skall jag komma."

Hon lade sin hand i hans. Han böjde sig ridderligt ner och tryckte en lätt kyss på den. Hon släppte hans hand och såg honom rakt i ansiktet. Det var besynnerligt... han tyckte, att hon var längre än han.

Då Andrea Lieti kom hem, pustande efter två timmars strövtåg genom Napoli, ropade han till sin hustru, att Lucia Altimare var en falsk, uppskruvad och antipatisk varelse, att man kvävdes i hennes rum, var nära att få slag, att hon var omgiven av lungsjuka och rachitiska människor, Galimberti, Sanna och vem vet huru många andra; att han hade gått dit för hennes skull, men att det varit en stor upoffring, att han avskydde denna *poseuse*, denna tillgjorda flicka, som tog emot ungherrar hos sig lika ogenerat, som om hon vore änka; att han inte kunde begripa, hur män och kvinnor kunde förälska sig i denna bleksotspatient, dessa fyra korslagda benknötar. Allt detta sade han och ännu mera. Han slutade ej, förr än han såg, att hans hustrus ansikte fick en sorgsen min; hon svarade icke, men hon hade lust att gråta. Denna öppna antipati mellan två personer, som hon älskade, var rent av en plåga för henne.

"Men", stammade hon, "hon sade väl åtminstone, att hon kommer hit till middagen om söndag?"

"Ja, kan du tänka dig, jag tiggde och bad henne å dina vägnar, som man anropar ett helgon. Hon ville inte, den gåsen! Sedan svarade hon ja. Men jag vill bara säga dig, att jag inte äter middag hemma ont söndag. Jag går ut på morgonen och kommer hem vid midnatt. Du får behålla din *poseuse* för dig själv."

Nu brast Caterina i gråt.

(Forts.)

- Steinway & Sons -

Lundholms
Pianomagasin

Stockholm
Jakobsbergsgatan 39

Göteborg Malmö

"IRIS"

SOMMAR-CORSETT

av dubbeltyll med rost-
fria aluminiumfjädrar och
ett par strumpeband.

Pris kr. 10:75.

SYSTEMCORSETT

med knäppning fram och
ett par strumpeband.

Pris kr. 9:75.

BRÖSTHALLARE.

Pris kr. 5:—.

PAUL U. BERGSTRÖMS A/B
74 DROTTNINGGATAN 74

SINGER
BARNSYMASKIN

ROLIG-INSTRUKTIV-LÄTTSKÖTT!

GUMMANS
Tvättpulver

- de ä'
ändå de'
bästa.

PHOSPHO-
ENERGON-
PILLER

FORORDAS AV LÄKARE

vid allmän svaghet,
nervositet, överansträng-
ning och sömnlöshet.

SÄLJES ENDAST I APOTEK
A. B. PHARMACIA, STOCKHOLM
Kontrollant: PROFESSOR A. VESTERBERG.

han så älskvärd att förstå och förlåta mitt uppförande, och från den dagen voro vi goda vänner. Senare inträffade det att han, vid ett för mig mycket allvarligt skifte i livet, skämtade med mig på ett sätt som för beständigt skilde oss åt.

Hur älskad och beundrad han var av sin familj, visar bäst den levnadsteckning hans älsta dotter har gjort av honom, och hon har känt honom grundligt. Och hur stor hans popularitet har varit, synes bäst av, att redan två statyer av honom äro resta i Sverige och en av svenskar i Amerika. Också var han utan tvivel representant för en viss svenskhet i ett visst tidsskifte. Det är rätt och vackert att ett folk kommer ihåg sina berömda män, om det blott litet oftare vore fallet. Ingen staty är ännu rest till minne av män som Fröding, Viktor Rydberg, Snoilsky eller av en världsberömd, enastående storhet som Jenny Lind. Hur kommer det sig? — Wennerberg med de unga prinsarna tillbringe ofta glada och innehållsrika kvällar hos oss i Geijerska gården. Samma år de voro i Uppsala gifte sig dåvarande kronprins Gustaf. Jag var inne i Stockholm för att se prinsessan Viktorias intåg och hade fått plats på konstakademiens loggia. Då jag stod i trängseln, oviss om var jag skulle sätta mig, kom en herre på det älskvärdaste till min hjälp. Det var greve Wachtmeister, som jag inte hade sett sedan han var student i Uppsala. Då vagnen kom åkande förbi med kronprinsen och kronprinsessan, försökte man naturligtvis att sluka henne med ögonen, och fick då se en mycket ung dam, som höll sig mycket rak, och som hälsade åt alla sidor med ett allvarsamt, nästan strängt uttryck. Men efter ett par sekunder var hon försvunnen. Jag minns inte om det var samma år eller året därpå som kronprinsen och kronprinsessan besökte Uppsala, då jag såg henne vid en middag hos ärkebiskopen och på en bal på Gillet. I ett brev jag har skrivit till Anna Hamilton Geete, som jag har återfått efter hennes död, finner jag en beskrivning på den unga kronprinsessan som kanske kan intressera att läsa så långt efteråt, då det ger en ganska god föreställning om hennes utseende och uppträdande, sådant det uppfattades av min ungdomliga entusiasm. Jag skriver: "Jag ville önska jag kunde beskriva för dig kronprinsessan, ty en skönare människa har jag aldrig sett. Du känner hennes drag, men du kan inte föreställa dig hennes uttryck. Hyn är mjölkvit, ögonen mycket stora, med spända runda ögonbryn. Dessa ögon äro ljusa och genomskinliga och uttrycka en ung, strålande lycka, den allra varmaste hjärtegodhet, och en ovanligt kraftig intelligens. Godhet, lycka och kloket riktigt strålar från henne.

Hon liknar den krona av juveler hon bar på huvudet på balen. Munnen är stor och utomordentligt vacker. Mungiporna böja sig litet uppåt när hon ler, och hon ler ofta. Men det ändrar blott munnen som visar friska, vackra tänder. Ögonen le alltid, till och med när uttrycket förblir allvarsamt, ja majestätiskt. Hon ser ut som om hon inte kunde vara annat än en prinsessa, och som om många hundra års kultur, ädelhet, god uppfostran, dygd och rikedom samverkat för att åstadkomma en sådan pärla av fullkomlighet. Jag skulle helst ha knäböjt för henne, och plötsligt förstod jag klart en hel del uselhet hos mig själv, som jag förut har ignorerat. Jag anser det som en stor lycka att ha varit i hennes närhet. Hon såg ut som om hon blott skulle vara nitton år, med något så rent och barnligt i ansiktsdragen och hyn, oaktat det mogna uttrycket.

Hos ärkebiskopen var hon iförd en mycket ljusblå atlatklänning med långt släp, barhalsad fram, hög i nacken. Hon bar ett halsband av safirer och äkta pärlor i droppar, på håret tre vita plymer fastsatta med en stor fjärlil av briljanter.

Watzins & Watzins

Svavelhårvatten & Svavelpomada

förlänar en yppig hårväxt samt äro de effektivaste medel mot mjäll, hudutslag och vissa ekzem.

Uppfinnaren av Watzins Svavelhårvatten och Watzins Svavelpomada med sin familj, varav sanningen om dessa preparaters goda verkningar bevisas.

Att här av mig fotograferade personer tillhöra förenämnda familj samt att deras hår är äkta och naturligt intygas.
Stockholm den 6 Dec. 1920.

Tilbe Hamberg
Fotograf, Barnhusgatan 6

Tillverkare:
HENRIK GAHNS AKTIEBOLAG, UPSALA.
Kungl. Hovleverantör.

Gyllenhammars
UNDERBARA
HAVRE-MUST
Ger hälsa och krafter.
För åldringar, vuxna och barn.

Svält ej
Edra krukväxter. De
leva ej enbart av vat-
ten. Giv dem Planta-
gön, ett på veten-
skaplig grund sam-
mansatt konc. växt-
närings salt. Erhålles på bleckburkar
hos Frö-, Blomster-, Färg- och Kemi-
kaliehandlare.

Genom en annons uti
Nya Wermlands-Tidningen,
som är Vermlands äldsta och enda dagliga
tidning, träff- hem i länet
far Ni över **10,000** och stiftet.
Huvudkontor: Karlstad.

Vad dricker Ni helst?

Naturligtvis väljer Ni med förtjusning den dryck som smakar bäst.

Just därför att Pommac och Guldus äro så mycket bättre än alla andra kolsyrade drycker bör Ni välja dem, när Ni önskar en bords- eller läskedryck med verkligt fin bouquet.

Pommac och Guldus tillverkas av 200 fabriker över hela landet. Tillhandahållas och serveras överallt.

Fråga bara efter

Pommac och Guldus

— Champagnedrycken —

— Gulldrycken —

DET EKONOMISKA HUSHÅLLET

VILAR PÅ MUSTADS MARGARIN

Barn med dålig mage

behöva en kraftig och samtidigt lättsmält kost. Utmärkt är det högt ansedda

TRADE MARK

NESTLÉ'S BARNMJÖL

som kokat i vatten giver en utmärkt föda. Om man använder **Nestlémjölet** som tillsättning till mjölk, så gör det mjölken lättsmält och förebygger ofta de under sommaren så gängse mag- och tarmsdiarrhéerna.

BAD-ARTIKLAR
SENASTE NYHETER
INKOMNA

AVD. FÖR DAMARTIKLAR
I TR.

VICTORIAS
LAVENDEL TVÅL
FÖRNÄMSTA I SVERIGE

Hon neg mycket djupt för varje dam som blev presenterad för henne, tog dem i handen och sade till envar på mycket god svenska med en liten brytning: "Det är mig en stor glädje att få göra er bekantskap." Och så såg hon en direkt i själen och tog ens hjärta med ens, åtminstone kan jag försäkra att hon tog mitt. Det är för väl att hon är en prinsessa och inte en prins, ty då vågade man ju inte tala om hur betagen man är, (så infernaliskt dumma äro människorna!). Jag tänker på henne hela dagen, och drömmer om henne om natten. På balen var hon barhalsad. Den skönaste hals och skuldror, med halsband av smaragdsmycken infattade i briljanter. På håret en halv diamantkrona fastsatt med två ljusröda plymer. Klänningen var av opalfärgad moaré, rose atlas och mörkröd sammet i "blandad kompott" med långt släp, utmärkt vacker.

Hon är längre än alla andra, men fullkomlig i proportionerna."

Det kan man kalla en ungdomlig entusiastisk utgjutelse, och det var första och sista gången jag såg drottning Viktoria. Jag har aldrig sett henne sedan.

(Forts.)

GUSTAF III OCH HANS HJÄRTAS DAM.

(Forts. fr. sid. 639.)

mande för jorden att hon talar om sig själv i tredje person. "En stackars sjukling är för tredje gången konvalescent", säger hon.

Den 14 oktober utandas hon sin sista suck. Hon begrovs i Saint-Yves klosterkapell. Under franska revolutionen skövlade pöbeln denna kyrka. Stormen sopade bort hennes grav.

Hennes slott, hennes älskade Braisne, föll under 1800-talet i ruiner, godset styckades, hennes parker och trädgårdar förstördes. Slutligen gick i våra dagar västfronten fram över denna mark och utplånade de sista spåren av madame d'Egmonts en gång så lysande medeltidsborg och hennes svala, poesiuppfyllda skogar. Det är som om onda makter särskilt velat utplåna vad som tillhört henne, men oförstörbar står i historiens tempel hennes bild. Hennes brev till sitt hjärtas hjälte äro en minnesvård, varaktigare än murarna av hennes slott, marmorn över hennes grav och ekarna i hennes skogar.

MANNEN, SOM HON TOG SIG.

(Forts. fr. sid. 638.)

åka skidor, göra kåldolmar och baka saffransbröd och ackompanjera i stället för att sjunga, läsa kommunalkunskap i stället för Elinor Glyn! Jag kände mig inte ens halvfärdig när prinsen skulle komma! Men så blev det så, att han i och med sin entré helt enkelt kompletterade och redde upp alltihop. Nu känner jag aldrig någon rest av sårad egenkärlek, men heller ingen underdånig anspråkslöshet. Jag är en kvinna, som älskar och arbetar, en kvinna, som tusen andra! Och det är ditt verk, Björn! Därför: välsignad vare du bland undergörare, du och annonsen! Skål för den nya, den riktiga Margary!»

Spalten om böckerna.

BLAND NYFRANSK PROSAKONST, SOM transponerats över i svensk språkskrud märkes Henri de Régnier, "Midnattsbröllopet", översatt av Harald Heyman, (Hugo Gebers förlag) och Jacques Chénevière "Två människor", översatt av Erik Karlholm (Svenska förlaget). Den förras roman är en Parisbildning med utomordentlig kraft i färgen och en skarp konturerad människoframställning. Det är ett allt annat än snyggt sällskap denna flock av mondäna societetsmänniskor, lastbara, ytliga och cyniska, som författaren ej heller gör minsta försök att försköna. Hans kännedom om deras innersta är i hög grad komprometterande för dem själva, och den

A. B. FÖRENADE
PIANO- & ORGELFABRIKER
GÖTEBORG.

Flyglar, Pianon, Orglar från landets förnämsta fabriker. Försäljningsmagasin: Stockholm: Drottningg. 23, Göteborg: Arkaden, Malmö: Österg. 28, Norrköping: Drottningg. 16, Gävle: N:a Kungsg. 25.

Glassosan AUTO VACUUM
A.-BOL. TEAT, STOCKHOLM
Skepparegatan 36.
Ensamförsäljare för Sverige.

Tvätta
med

Ingen svensk kaffepanna utan

Coffee Clearer

I rullar om 20 tabletter kr. 0:20 pr rulle. Säljes i alla välsorterade specialaffärer. I parti hos Hrr Grossister och

FABRIKS A.-B. INTUBI - STOCKHOLM
Riks. 812 35 & 179 36. Sthlm.tel. 298 98.

Den som vill

blanka mässingen o. andra metallar använder Lagermans "Häxan".

BÄSTA MEDEL
FÖR
LÖDNING I HEMMET
AR

CITO

Finnes i varje järnhandel.

Ferrin

Bästa Järnmedel,
utmärkt stärkande.
Föreskrives av läkare.
Erhålls å alla apotek.

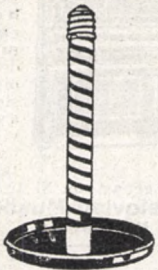
Sol-blekta

bländande vita kläder
erhålla de som använda tvätmedlet
REFLEX.

Utan klor., såpa eller soda, utan borstning, skrubning eller bykning emedan Reflex blöter smutsen ur kläderna. Reflex försäljes i alla välsorterade Färg-, Kemikalie- och Viktualieaffärer samt i A.-B. Tvålhusets butiker i Stockholm och landsorten. Pris pr paket 50 öre. Fullständig broschyr avhandl. Reflexmetoden, sändes gratis o. franko från tillverkaren A.-B. SÖDERGRENS SAP- & TVÅLFABRIK, Stockholm.

PATENTERADE
ELEKTRISKA FLUGFÅNGAREN
"EFFEKTIV"

Denna flugfångare är den mest effektiva som finnes i marknaden. Den inskrivas i den elektriska lampkontakten som en vanlig glödlampa varefter strömmen skruvas på. Den elektriska strömmen i pelaren utövar en för flugan sövande dragningskraft som oemotståndligt drager henne mot densamma, där hon ögonblickligen bedövas och faller ned med den i vatten fyllda skålen och dränkes.

Som apparaten icke är strömförbrukande blir den i längden billigare än andra flugfångare.

OBS! Apparaten får ej vidröras med något ledande föremål, emedan proppen, då springer sönder.

Pris pr styck kr. 4:50.

Försäljes i varje välsorterade järn o. bosättningsaffärer samt mot efterkrav från A.-B. Södermanlands Maskinaffär, Klarabergsgatan 33, Stockholm.

KOCKUMS

Emaljerade Grytor
starkast och vackrast.
Försäljningskontor
STOCKHOLM GÖTEBORG
DROTTNINGGÅTAN 57 MAGASINSGÅTAN 23
KOCKUMS JERNVERK, KALLINGE

spirituella konst med vilken de avslöjas ökat teckningens skärpa. Som ett rent och fiiskt strömdrag i ett gyttigt vatten verkar i romanen den unga Françoise de Cleré, representant för den sunda, etiskt oförstörbara kvinnligheten, på vilken den ned-sölade omgivningen ej kan sätta någon fläck. Här har de Régnier åstadkommit en flickgestalt av utomordentlig renhet och finhet utan att falla för frestelsen att göra henne till någon änglarnas syster. Hon är sann i sin ofördärvade jungfrulighet. Genom henne blir också romanen ett konstverk och en förkunnelse att det positiva i allt mänskligt liv sammanfaller med känslans renhet och uppsåtets adel.

Jacques Chénévière har i sin berättelse "Två människor" tillgripit robinsonadens form för att ge sin skildring det primitivas pikanteri. En världsmän och en societetsdam, som äro varandra ganska antipatiska, bli genom omständigheternas makt nedsatta på en obedd ö i Stilla oceanen och få där tillbringa sex månader, helt och hållet hänvisade till naturfolkens levnadssätt. Det blir en tropikdyll, fylld av både charm och spänning, under vilken de gradvis så att säga anticiviliseras, medan de samtidigt med en glimt av komiskt intresse följa utvecklingen av sin återgång till primärtillståndet. Pikant är författarens idé att sammanföra två sådana personligheter som den koketta, blaserade och fordringsfulla madame Germier och världsmannen Hervé Marcoge, vars rättframma, något bryska lynne utgjort madame Germiers föregärlekliga, medan de levde i ordnade förhållanden. Nu måste de fördraga varandra, bli kamrater, småningom vänner och slutligen man och kvinna, som mötas i en oemotståndlig känslas rus. Hela förloppet är genomfört med fransk esprit mot bakgrunden av den tropiska önaturen, där oceanens eviga brus klingar igenom som ett modulationsrikt ledmotiv. När robinsonadens hjälte och hjältinna sedan befrias ur fångenskapen och på nytt möta civilisationen i form av den parisiska societetens kommentarer, viskningar och försåtliga antydningar, har författaren god användning för sin ironi över moralens relativitet och kultursamhällets fariseism.

Två människor är en förstroelseroman men också något därutöver genom den psykologiska utredningen av människans förhållande till naturen, då hon helt ställes att möta dess ansikte.

Ernst Ahlgrens "Samlade skrifter", utgivna av Axel Lundegård, äro sedan någon tid tillgängliga i komplett skick. De omfatta sju band, en rik produktion, tillkommen under den korta tidsrymd av några få år, som det blev författarinnan förunnat att utveckla sin livspräglade alstring.

Om också Ernst Ahlgren ej kan räknas till de stora banbrytande genierna tillhör hon i varje fall de äkta berättarne. Hennes oförfalskade ärlighet, sunda blick och kraftiga gestaltungsformåga samt en stil, frisk som en solig och brisande oktoberdag, komma länge att bevara hennes verk från att åldras. Axel Lundegårds kommentarer med sin rikedom av bok- och personhistoriska anteckningar ökar denna minnesupplagas värde.

Av Hjalmar Söderbergs "Skrifter" ha tills dato sju delar utkommit, nu senast "Martin Bircks ungdom", "Doktor Glas" och "Den allvarsamma leken". — Den tid torde vara förbi då vissa kretsar bland vår av verklig litteratur intresserade allmänhet — en tyvärr ganska liten grupp — korsade sig inför namnet Hjalmar Söderberg som inför något samhällsfarligt fenomen. Hans böcker hålla redan på att bli klassiska. Det hjälper ej att en av våra ledande kritici alldeles förbigått honom i sin litteraturhistoria vid behandlingen av nutida svenska prosatörer — Martin Bircks och Doktor Glas' diktare har skrivit oförgätliga sidor om 90-talets intellektuella drömmare och skeptici i det svenska kultursamhället, och han har jämte August Strindberg givit det svenska språket i vår skönlitteratur en klang och en smidighet som aldrig tillföre. Få se om ej en dag vissa avsnitt ur Hjalmar Söderbergs böcker komma att ingå i skolornas litteraturhistoriska lektioner som exempel på mästerlig svensk prosastil. Ungdomens moral skulle tvivelsutan ej tappa på bekantskapen, men språkkänslan vinna betydligt.

Av Pontus Wikners "Skrifter" har likaledes börjats utgivandet i en samlad upplaga, redigerad av lektorerna Adolf Ahlgren och Theodor Hjelmqvist. Denne religiösa tänkare och skald har i sina verk nedlagt så många djupa tankar i mänsklighetens livsfrågor, visat fram de religiösa problemen och trängt in i dem med den skarpsinniga filosofens förmåga av analys samt besjunget livets högsta andliga värden i prosadikter av ädel skönhet, att hans verk mer än väl förtjänar att beaktas av den generation, som nu står redo att gå ut i livet. Fyra delar av de utlovade tolv ha hittills utkommit. Samtliga dessa standarverk utgå från det Bonnier-ska förlaget.

Från Tidens förlag utgives som förut påpekats *Ola Hanssons "Samlade skrifter"*. Även här ha vi att göra med en betydande kulturgärning och det är nu på tiden att den svenska allmänheten gör sig förtrolig med en diktare, som i fråga om känslighet inför tidsfenomenen, brinnande frihetsträngtan och konstnärliga kraft och skönhet kan räknas bland de stora skandinaverna.

Vackert hår,
friskt, glänsande och rikligt

är en av naturens vackraste gåvor, och genom att rationellt använda Azymol Stimulus är det lätt att bibehålla hår och hårbotten i sin ursprungliga friskhet.

En svensk läkare, som sedan längre tid behandlar speciellt hud-sjukdomar, förordar följande behandling:

Tvätta eller champonera håret regelbundet med därför lämpligt medel (Ovicula champoneringspulver eller Ovicula-tvål, som båda innehålla ren, naturlig äggula, kunna särskilt rekommenderas), och skölj noga ur allt tvällödder med ljumt vatten. Ingnid sedan hårbotten grundligt och omsorgsfullt med

F. Pauli's

AZYMOL-STIMULUS

varefter håret borstas med absolut ren borste.

Genom att använda Azymol Stimulus förekommer Ni hårfall och mjäll samt försäkras Er om kraftig och stark hårväxt. Vid kamning och frisering begär alltid Azymol Stimulus; finnes överallt i flaskor "med fett" och "utan fett".

Len

Förse Eder med
Fenix-Flugfångare
till skydd mot de farliga smittoförande flugorna.
Sedan 14 år tillbaka den mest efterfrågade
i handeln. Försäljes överallt.

H.K.H. Kronprinsens Hovleverantör

TEKN. FABR. FENIX, GÖTEBORG

Säljes
överallt
i
askar
å
65 öre

Säljes
överallt
i
askar
å
65 öre

ZENITHS

Gräddmargarin "Extramärket Zenith"

för matlagning och bak, och

Växtmargarin "Extra Växt"

för bordet,

äro marknadens förnämsta fabrikat.

Tänk, va fru Andersson
sliter och står i! Att frun bara orkar.
Ja, hade jag inte Grummets Normal-
tvål, så vet jag rakt inte hur det
skulle gå.

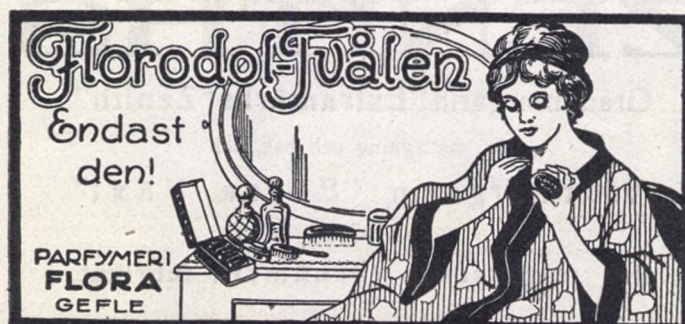
Kungsörs
HUSHÅLLSKÄRL
alla slag, av koppar, bleck och aluminium. Prydliga, prak-
tiska, prisbilliga. Finnas i alla järn- och bosättningsaffärer.
A.-B. Kungsörs Bleckkärlsfabrik,
Drottningg. 20. - Kungsör. - Stockholm.

PELLERINS "ELIT"

Smörblandat margarin.

Marknadens förnämsta fabrikat.

Kungl. Hovleverantör.

Florodofjvålen

Endast
den!

PARFYMERI
FLORA
GEFLE

Dit hör jämväl Knut Hamsun, vars romaner i svensk tolkning utgivas i rask följd från Svenska Andelsförlaget. De senast utkomna volymerna äro "Svält", den gripande, mäterligt gestaltade skildringen av Kristianiabohemens liv, vidare "Ny jord" och "Redaktör Lyngre".

E. H.-N.

Iduns Hjälpreparat
JUNI.
SALADER.

Det faller sig många gånger ganska svårt för en husmor att kunna få någon omväxling på matsedeln både, när det är fråga om vardagsmat, och när man har främmande. Särskilt kan det vara besvärligt sommartiden, inte för att det då är mera ont om matvaror, men därför att det är många saker, som det inte lämpar sig att bjuda på i sommarvärmen. Det finns dock ett slags rätter, vilka äro som enkom gjorda till sommar, och det är saladerna. Det är synd, att de hos oss ha så pass liten spridning som de verkligen ha, och man bör göra allt för att de mer skola komma till användning. Kommer man endast, en gång under fund med dem, blir man vanligen helt förtjust i dem, och begagnar dem sedan gärna både i vardagslag, och när det skall vara litet finare.

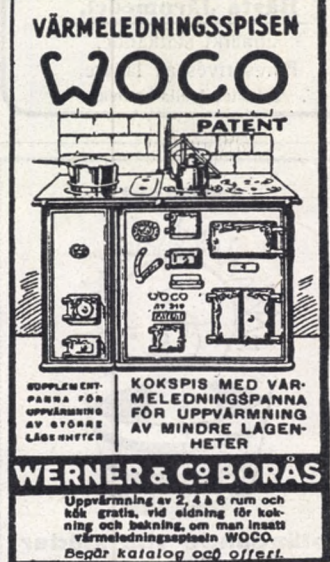
Saladerna ha så många fördelar, att de ha all rätt att bli uppmärksammade. För det första äro de i de flestas tycke synnerligen goda, för det andra kunna de göras i ordning i förväg, och i våra tider, då det är så ont om arbetshjälp, är det en mycket stor förtjänst, och för det tredje kan man till dem begagna allehanda rester, som på annat sätt är svårt att få användning för, då de var för sig inte räcka till något. — Men vilka rester kunna vi då begagna i en salad? Ja, jag kan nästan säga, vad som helst. Därmed menar jag dock inte, att man kan eller bör plocka samman en hel mängd de mest olikartade kvarlevor i en och samma rätt, men den ena gången sätter man samman sin salad på ett sätt, den andra på ett annat, och de bli, fastän sinsemellan olika, lika goda för det. — Att man har en hel del olika sorter blandade är förresten egentligen endast en fördel, så det bör man inte dra sig för. Man kan komma ihåg, vad som fordom fordrades av vår gamla, hederliga sillsalad, för att den skulle anses lyckad. Av minst 7 olika sorter skulle den vara sammansatt, annars var det inte, som sig borde.

Till saladerna lämpa sig i allmänhet grön- och rotsaker av allehanda slag. Dessutom blandar man gärna i litet kött. Oxkött brukar man inte använda, men däremot passa höns-, kaly- och svinkött utmärkt. Tunga, och i brist på det salt kött, ger en pikant smak åt saladen och kan därför gärna medtagas. — Kokt fisk blandas med potatis, ärter och möjligen även grönsalad till en utmärkt rätt. Naturligtvis kan här även med fördel tillsättas hummer eller räkor, om man har sådant hemma. — Något, som utmärkt lämpar sig i salader är makaroner. Av dessa väljer man naturligtvis helst smala, fina, och de kokas först mjuka i saltat vatten. Dock få de på inga villkor koka så länge, att de bli grötiga, utan de skola vara fullkomligt hela. — Ibland användas de såsom utdrygningsmedel, om man har ont om andra ingredienser, men i vissa fall räknas de som en huvudbeständsdel. — I många salader är det utmärkt att tillsätta frukt, särskilt ge fasta, syrliga äpplen en mycket fin smak. —

Men vi ha även salader, som bestå av endast frukt. Dels kan man blanda upp den med en majonäs, dels också med en sockerlag tillsatt med vin. I förra fallet serveras saladen som birätt till kalla köttretter som fågel, i det senare i stället för rå frukt vid förmiddags- eller eftermiddagsbjudningar.

För att en salad skall vara lyckad och se riktigt fin och aptitlig ut, måste ingredienserna vara fint skurna. Består saladen av stora, tjocka bitar i stället för av små, fina strimlor, tar den sig varken något ut eller smakar så bra. Det senare beror nog i själva verket på det förra, ty det är ju en känd sak, hur mycket matens utseende inverkar på, hur vi tycka om den.

När saladen är skuren, blandas den i de allra flesta fall med någon slags skarpsås eller majonäs. Denna bör alltid vara starkt smaksatt, ty annars blir hela rätten lätt litet fadd och smaklös. Består saladen av ingredienser med relativt litet smak, som t. ex. makaroner, kan man lägga ned

GIFT ER ALDRIG

Förän Ni besökt Bröderna
Ljunggrens Möbelfabrik, Adolf
Fredriks Kyrkogata N:o 7.

Therma
elektriska

Kokplattor

Solidaste | Mest ekono-
utförande | miska i bruk.
Erhållas genom elektriska
installationsfirmor.

Elektriska Aktiebolaget
Therma
Birger Jarls g. 22. Stockholm

FAMILJERÄTTSÄRENDEN

Aktenkapsförord. Boskillnads-
och Aktenskapskillnadsämäl.
Boutredningar och arvskiften.

TESTAMENTEN

Advokattfirman

Andén & Staël von Holstein

Eva Andén. Mathilda Staël von Holstein

Lilla Vattugatan 14.

Riks 7676, 24488. Allm. 18886.

SKADEINSEKTERNA

i Edra trädgårdar bekäm-
pas effektivt med hjälp av

COOK'S

Nikotinbesprutningsmedel

Sammansättning:

NIKOTIN
KVASSIA
S Å P A
SVAVEL
M. M.

Säljas av
Frö- & Kemika-
lieaffärer
landet runt.

GENERALFÖR-
SÄLJARE:

TÖRNBERG & Co., Göteborg

HUDCREMEN

Antifinol

Är ett beprövat och erkänt medel för borttagande av finnar, pormaskar och rynkor. Vid daglig användning erhålles en mjuk hud, en charmant by samt vita och smidiga händer. Försäljes av apotek, parfym- och kemikalieaffärer samt direkt från oss. Pris 3:— kr. pr tub.

Fräkenpomadan SOLEIL

erkänd tillförlitlig att på kortaste tid borttaga även de mest mörka och fula fräknar. Exp. mot 3:— kr. pr tub, 2 tub. portofritt endast från oss.

A.-B. ANTIFINOLFABRIKEN
GÖTEBORG.

dessas eller alltsammans i en marinad, där de få ligga i en eller ett par timmar. De tas så upp, och få väl rinna av, innan såsen blandas i.

När saladen är färdig, packas den antingen ned i en vattensköljd form och stjälpes sedan upp på ett fat, eller lägges den helt enkelt direkt på fatet, som den är. I varje fall garneras den med persilja och med strimlor av saladens olika ingredienser. Skall det vara riktigt fint, serveras saladen i gelé, vilket tar sig mycket bra ut.

De såser, med vilka man blandar upp de övriga ingredienserna i en salad, äro, som jag redan sagt, olika slags skarpsåser och majonäser. Den enklast möjliga är den blandning av vatten, matolja, ättika, salt, socker och vitpeppar, som man håller över vår vanliga potatissalad. Därefter ha vi den skarpsås, som ofta begagnas till grönsalad, vilken består av äggulor, gräddes och samma kryddor som den förra. Vilja vi göra oss litet mera besvär kunna vi koka oss en skarpsås som skiljer sig från den kokta majonäsen endast genom frånvaron av olja, och till sist ha vi mycket att välja på, när vi vilja göra salader, så det vore väl underligt, om vi inte skulle kunna variera på dem.

Här nedan följa nu några beskrivningar, för att ge en idé om olika sammansättningar, men som jag redan sagt, för att bli goda, behöva recepten visst inte strikt följas. Man kan bl. a. byta ut en finare och dyrbarare beståndsdel mot en billigare. Så t. ex. tar man kalvstek, där det står höns och salt kött i stället för skinka, och mycket väl kan man också utesluta något helt och hållet och ta litet mera av de andra ingredienserna för att ersätta det.

Vad beträffar fruktsaladen med äkta majonäs hänvisas till hjälpreddan i n:o 10 av Idun för i år, där den finns införd under rubriken "Bananer".

ITALIENSK SALAD.

Halva bröstet av ett kokt eller stekt höns, 2 hg. kokt, salt oxtunga, 2 medelstora potatisar, 1 liten burk små, fina ärtor, 2 medelstora morötter, 2 medelstora äpplen, 1 saltgurka. *Kokt majonäs:* 45 gr. smör, 4 msk. mjöl, 1/3 tsk. senap, 1/2 tsk. vitpeppar, 3 dcl. grönsaksspad, 1 msk. socker, 3 äggulor, 2 msk. matolja, 3 msk. ättika, 2 dcl. tjock gräddes.

Beredning: Köttet, rotsakerna, äpplena och saltgurkorna skäras allesamman i fina strimlor, varefter de försiktigt röras tillhopa med ärtorna. — Till såsen blandas mjölet med senapen och vitpeppar, varefter det fräses tillsammans med smöret. Spadet påspädes, och sedan såsen kokat i 10 minuter passeras den. När den kallnat, tillsättes först sockret och äggulorna och sedan matoljan och ättikan droppvis under ständig rörning. Sist nedröres den till hårt skum slagna grädden. — Såsen blandas tillsammans med de övriga ingredienserna, och saladen lägges upp på fat och garneras.

K—n.

MAKARONISALAD.

2 hg. fina makaroner, vatten, salt, 1 liten gurka, 3 tomater. *Skarpsås:* 60 gr. smör, 4 msk. mjöl, 2 1/2—3 dcl. mjölk, 2 ägg, salt, socker, vitpeppar, senap, ättika, (2 dcl. tjock gräddes).

Beredning: Makaronerna sköljas och lägges ned i kokande, saltat vatten, samt få koka mjuka. De lägges så i en sikt att rinna av. Gurkan skalas, och både den och tomaterna skäras i färningar, varefter de blandas tillsammans med makaronerna. — Till skarpsåsen fräses smöret och mjölet, mjölken spädes på, och allt får under *kraftig* rörning koka i 10 minuter. Kastrullen lyftes av elden, de uppvispade äggen sättas till, och såsen får sjuda upp. Den röres sedan kall, under det att kryddorna så småningom tillsätts. — Vill man, kan man till sist röra ned den till hårt skum slagna grädden, men såsen är god även den förutan. Ett absolut villkor för att den skall bli lyckad, är att den arbetas väl. Den måste vara blank och smidig, och när den står, får det ej bildas skinn på den. — Såsen gjutes över makaroniblandningen, och saladen garneras med tomatiskivor och persilja.

Vill man ha starkare smak på denna salad, lägges alla de iordninggjorda ingredienserna i en marinad, så, som förut beskrivits. Marinaden utgöres av utspädd ättika, socker, vitpeppar och senap i de proportioner man önskar.

FRUKTSALAD.

1 halvbuk ananas, 3 apelsiner, 3 äpplen, 3 bananer, 1 hg. hasselnötter, 1 hg. valnötter, (1 kkp hallonsylt). *Sockerlag:* 2 dcl. vatten, 2 hg. socker, 1 dcl. vitt vin, ananasspad.

Beredning: Frukten skalas och skäres i tunna skivor, nöttarna knäckas, och detta allt blandas tillsammans. Sockerlagen kokas, tills den blir något simmig, får kallna, och vinet tillsättes. Den hålles så över frukten, och alltsammans bör få stå ett par timmar, innan det serveras. — Om man så önskar, kan man även sätta sylt till saladen, men många tycka bättre om den det förutan.

BADARTIKLAR

BADKAPPOR
BADMÖSSOR
BADTOFFLOR
BADVANTAR
BADHANDDUKAR
FROTTÉTYG

J. F. HOLTZ

H. M.
DROTTNINGENS

HOF-
LEVERANTÖR

STOCKHOLM

DET KAN EJ NOG OFTA UPPREPAS

ATT

Arboga Margarin

ÄR MARKNADENS FÖRNÄMSTA

Vår mycket omtyckta
"3/4 kg. ask"

Choklad
Konfekt
Marmelad

endast
5 kr.
per ask

till landsorten fraktfritt 5:80 kr. pr. ask rekommenderas.

PERCY F. LUCK & Co.

Låt framkalla
och kopiera
Edra pristävlings-
bilder hos

Caseff

FOTOGRAFISK
AFFÄR

Smålandsgatan
4

(Invid Birger Jarls g.)

GYNNA IDUNS ANNONSÖRERI!

Varje familjeförsörjare bör bereda sina efterlevande

Pension i

ALLMÄNNA ÄNKE- OCH PUPILLKASSAN

— Grundad 1784 —

Prospekt portofritt på begäran, varvid denna tidning bör åberopas.

STORKYRKOBRINKEN 11 - STOCKHOLM

Nestlés Ideal Mjök

är oundärlig i hushållet under sommaren samt på sport- och turistfärder.

Ensamförsäljare för Sverige:

NESTLÉ & ANGLO SWISS COND. MILK Co.

Generalagentur: EINAR SOTHE & Co, Drottninggatan 55, Stockholm.

Colgate's Puder

Efter badet
Efter rakning
Efter idrott
Vid all barnavård

I ensliga stugan en kulan kväll

*steg Gunnar med varor från staden
och då blev det liv i det tysta tjäll,
ty barnen, den hungriga raden,
som aldrig kan lugnas och mättas
i korus skrek på Cloettas
och snabbt såg han lådorna lättas.*

**KONFEKT
och
MARMELAD**

Cloettas

konfekt och marmelad äro liksom fabriken övriga tillverkningar över hela Norden välkända och uppskattade såsom de förnämsta.

FRÅGOR OCH SVAR.

Vill Iduns läsare godhetsfullt upplysa mig om, under vilken adress jag skall hänvända mig i och för sökande av det Ceder-grenska stipendiet? Emotser tacksammast svar till sign.

"Lösnummerköpare".

Svar: Tillskriv "Förvaltningen av Telefondirektör H. T. Cedergrens fond", adress Rosenbad 2, Stockholm C.

Min mormors förmyndare har utarrenderat en henne tillhörig gård. I kontraktet, upprättat av en med gården väl förtrogen person, är stipulerat villkor för dess skötsel, visst djurantal, årligt inköp av gödningsämnen, vissa nybyggnader etc. Intet av detta har av arrendatorn fullgjorts, förmyndaren låter allt bero och egendomen försämrans årligen. Vad är att göra häråt, frågor "Arvtagare".

Svar: Ett juridiskt spörsmål som detta besvaras lämpligen av en advokat. Vänd er t. ex. till Eva Andén, Stockholm eller Elisabeth Nilsson, Malmö.

LÄSARINNORNAS SPALT.

Spaltens redaktör uppmanar alla, som sända meddelanden till denna avdelning att endast skriva å ena sidan av papperet.

Svar.

Signaturerna Maja, En som älskar sällskap, Ensam, Förtvivald 22-åring, Bekymrade föräldrar, Hemlös, Husmor på landet, Gammal kontorsdam, Utröttad flicka från Skåne ha personliga svar att avhämta å redaktionen. Insänd adress och svarsporto så sändas svaren till er.

Svar till "Bekymrad".

Har bemärkt eder fråga i Idun av den 12 d:s. Kan möjligen giva eder ett förslag om ni vill, för ev. korrespondens, uppgiv namn och adress till postfack 1, Gröpnäs.

"Bekymrad" har också anbud på plats i Bergslagen i meddelande till Iduns redaktion. Likaså ha "En som vill men ej kan hjälpa" anbud på plats för sin skyddsling. "Maja" har tre förslag till billig sommarinackordering i brev från Iduns läsekrets och "Lilly och Greta" ha anvisning på en affär de kunna få övertaga i Katrineholm. Signaturerna uppmanas att snarast avhämta svaren eller uppgive adress samt insända svarsporto, så skola de få sig svaren tillsända.

Svar till Giovanna.

En kvinna, som varit gift mer än 10 år med en man, frågar, om hon skall var skyldig låta honom komma till sig och vårda honom, då han om någon tid blir lam och för den skull övergiven av den kvinna, för vars skull han för ett år sedan övergivit sin hustru.

Vilken tragik, vilket elände ligger ej bakom den frågan. Hennes föräldrar vilja det, heter det. Om det åtminstone i all rimlighets namn varit hans föräldrar, som velat, att hustrun skulle bringa ett sådant offer åt deras son.

Tänk oss nu, att en man varit i samma predikament? Hans hustru reser bort med en annan man, blir efter en tid oförmögen att ens röra sig, blir lämnad av sin älskare, och — o, under, den äkta mannen tager henne till sig och ägnar återstoden av sitt liv till att vårda henne.

Såna djur finns inte.

I all synnerhet, som mannen funnit en annan, som bättre än den första hustrun motsvarade hans förväntningar.

Lika storslaget, som ett sådant offer vore, lika obefintligt är det. Och varken på jorden eller i himlen funnes lönen för det.

(Forts. sid. 654.)

Vägglöss

Desinf. med amerik. gassystem (ej cyanalkalium). Ej risk eller obehag för grannar. Specialité: Kackerlackor, Mal och Vaggloss.

Nordiska Desinfektions Anstalt.
Riks 804 85. Allm. 168 13.

NISSENS
äkta
Bröst-karameller
mot
hosta o. heshet

Fyrtornets
Fiskbullar
Kaviar
Sardiner
RADHES ANJOVIS
i ostronsås, Kryddsill, Maljessill, Aptilbiter, Vingasill, Rensad anjovis i dill, Skinn- och benfri ostronanjovis. Levereras i bleckkärl.
A.-B. Sveriges Förenade Konservfabriker
GÖTEBORG Kungl. Hoffev.

VIKING
GULDPLATERADE
UR-KEDJOR
VARANTIGAST SNAKFULLAST
BILLIGAST
I parti hos Sveriges Urmakare A.-B., Sthlm.

ZEBRA
Pasta Ugnsvärta
UGNSVÄRTA

EN KOPP HULTMANS RENA CACAO
är det bästa på hela dan!

Vid badsejourens början.

Twätten är charmant och det skall bliva en glädje att återkomma, då allt är rent och bländande vitt. Stoppa för säkerhets skull ned ett par askar av Lundstedts tvättmedel i bagaget. Och endast hälften så mycket linne som vanligt. Tack vare Lundstedts tvättmedel reduceras badsejourens bekymmer för tvätten till ett minimum.

Svenska Storessystemet
 N:ra Smedjeg. 26, Stockholm
 Försäljer från engroslager prima specier direkt till allmänheten till partipris.
 Riks 26 80
 Extra prima
Tvätt-Tvål (byktvål)
 — 1.60 pr kg. —
 Vid köp av hel låda (50 kg.) kr. 1.40.
 Vid större parti infordra specialoffert!
 Order till landsorten expedieras omsorgsfullt. Skriv efter prislista.

Det bör ej vara damerna obekant

att man med Gooda-Jästmjöl når det bästa resultatet vid småbak. Säljes i burkar à 25, 40 och 75 öre.

Handels-A.-B. Sten Sjögren & Co., Göteborg.

I VARJE HEM BÖR FINNAS

DEN NYA UPPLAGAN av

IDUNS KOKBOK

av ELISABETH ÖSTMAN-SUNDSTRAND

12:te uppl.

Fullständigt omarbetad o. utvidgad.

Pris kr. 10:—.

NYHET. Anvisningar att använda gasspis eller gasugn vid alla recept för stekning o. bakning.

KÖKSALMANACK

Redigerad av IDA NORRBY.

Föreståndarinna för Fackskolan för huslig ekonomi i Uppsala.

FÖRSLAG TILL MATORDNING FÖR VECKAN
 3-9 JULI.

SÖNDAG. Frukost: Bröd och smör; parisersmörgås; kaffe eller te. **Middag:** Soppa med sparris och spenat; gös à la Normande; vingelé med kissar.

MÅNDAG. Frukost: Bröd och smör; låda av fiskrester (från söndag); kaffe eller te. **Middag:** Grönsaksfylld, stekt köttfärs med potatis och pressgurka; blåbärs-soppa.

TISDAG. Frukost: Bröd och smör; stekt kryddsill med potatis; kaffe eller te. **Middag:** Färsk ärtsoppa; drottningkaka.

ONSDAG. Frukost: Bröd och smör; fattiga riddare med sylt; kaffe eller te. **Middag:** Fisk på spenatsbotten; rabarber i risrand.

TORSDAG. Frukost: Bröd och smör; pytt i panna; kaffe eller te. **Middag:** Fransk potatissoppa; riskroketter mea sylt.

FREDAG. Frukost: Bröd och smör; kokt falukorv med smör; pepparrot och potatis; kaffe eller te. **Middag:** Grytstek med gurka, tomat, sallad och färsk potatis; vinsoppa med biskvier.

LÖRDAG. Frukost: Bröd och smör; kall stek med potatissallad; kaffe eller te. **Middag:** Stekt rödspotta med citronsås och potatis; sockerkaka med frukt och vispad grädd.

RECEPT.

Parisersmörgås (f. 6 pers.). 12 franskbrödsskivor, 40 gr. smör. **Färs:** 3 hg. benfritt oxkött, 2 äggulor, 1 kkp. mjölk, ½ msk. salt, ½ tsk. vitpeppar, 1 msk. hackad brynt lök, 2-3 msk. rödbetsättika, ½ kkp. kokt potatis i tärningar, ¾ kkp. rödbetor i tärningar, 2 tsk. kapis. Till stekning: 60 gr. smör.

Beredning: Köttet ansas, skäres i bitar och males 3 ggr. Äggulorna, litet i sänder av mjölken samt kryddorna blandas ned, och färsen arbetas väl tills den är smidig och sammanhängande. Då nedröras försiktigt den fint skurna potatisen, rödbetorna och kapisen, varefter färsen bredes tjock på smörgåsarna. Dessa brynas på båda sidor, köttsidan först, och serveras mycket varma.

Gös à la Normande (f. 6 pers.): 1¼ kg. gös, 1 msk. salt, 1 tsk. (Forts. nästa sida.)

Använd **SKODON** av märkena

Ingeborg och Engelbrekt

Percy's Blandning

Detta kaffe rekommenderas särskilt för god och fyllig arom.

PERCY F. LUCK & Co.

Endast En SANOKAPSEL

om dagen (för barn ½ kapsel dagligen) erfordras för åvägbringande av en fond av kraft och tillförsikt. oumbärliga för kvinnor, män och barn under alla svaghetstillstånd. Alstra snabbt och säkert levnadsmod, energi och arbetslust, undanröja svaghet, trötthet, sömnlöshet och överansträngning. Spieckers Sanokapslar säljas å alla väl-sorterade apotek och drogaffärer i askar om 20 st. till kr. 4:25, eller expedieras portofrött pr postförskott från undertecknade.
 Liten kur (5 askar) kr. 20:—
 Stor " (10 ") 38:50
 Generalagenter: Harald Westerberg & Co., Göteborg 1.

Nationaldräkter,

materiel, detaljer, strump. på best., frägor besv. mot dubbelt porto. Svenska Nationaldräkter, Idung. 5, n. b., Sthlm.

Kameror och alla slag Foto-artiklar
 BEGÅR VÅR KATALOG N:13!
HUGO SVENSSON & CO
 GÖTEBORG

Millioner förstöra sitt hår med sprithaltigt och felaktigt sammansatta hårvatten, grönsåpa, såpspritt m. fl. otjänliga hemkurer. Ni behöver ej med bekymmer se håret falla bort, om Ni tillskriver Specialisten i härsjukdomar VALENTIN LINDBERG, Kommendörsgatan 12, Stockholm, träffas kl. 12-2 vard. Flera tusen bevis finnas från botade skalliga och tunnhåriga personer. Uppgiv ålder, sjukdomens art m. m. Bifoga 40 öre för svar i diskret brev. Mina behandlingsmetoder äro berömda av såväl vetenskap, press som almänhet.

Kvinnliga platssökande och lediga platser

såväl inom hemmen som överallt där kvinnlig arbetskraft kommer till användning kungöras fördelaktigast genom annons i *Idun*, landets äldsta och största kvinnotidning, som läses i alla bildade svenska hem från Ystad till Haparanda Annonser mottagas av alla annonsbyråer i riket eller insändas direkt till

Iduns annonskontor, Stockholm

Pris: 35 öre per mm.

Sydsvenska Kredit Aktiebolaget

Fonder kr. 62,000,000:—

gottgör å

Depositions- & Kapitalräkning

6 proc.

VARU-MÄRKE

MENTHOLATUM

INREGISTRERAT

Mot Klåda, Solbränna, Insektsbett. Finnes på alla apotek. Nederlag: Kronans Droghandel, Göteborg. Begär gratisprov.

NYTT HALVÅR

Prenumerera
GENAST
å sista halvåret
KR. 8.75 KR.
IDUNS
värdefulla
JULNUMMER
GRATIS
till prenu-
meranterna

VINOLIA TANDCRÈME

I hygienisk förpackning

Antiseptisk i verkan
Angenäm i smaken
Särskilt tilltalande
för barnen

*Den verkliga kännaren
väljer Vinolia*

Tapetkompaniet

levererar Eder

TAPETER

till lägsta priser. Största sortering av
in- och utländska kvalitéer. Rekquirera
prover genast. Riks 99 05. Allm. 133 20.
Katarinav. 7, Sthlm. (Vid Slussen.)

NÖJEN UNDER SOMMARSÄSONEN I STOCKHOLM

Blanche-Teatern

Dir.: Ernst Eklund.

Varje afton kl 8.

Otrogen

med

Tollie Zellman

Djurgårds-Teatern

Dir.: Gustaf Collijn.

Varje afton kl. 8.

Gökungen

Lustspel i 3 akter av Einar Fröberg.

Succésprogram.

Folk-Teatern

Dir. Robert Ryberg.

Varje afton kl 8.

Karl-Gerhards Sommarrevy 1921 "Vart ska' vi annars gå?"

Dekorationerna av Olle Nordmark. Andra aktens Nizzatablå av Isac Grünewald. Orkesterdirigent Nalle Hallén. Medverkande: Karl-Gerhard, Sigurd Wallén, Lilli Ziedner, Ann-Sofi Norin, Artur Rolén m. fl. Biljetter å vanliga ställen och tider.

Haga-Teatern

Dir.: Uno Lindholm.

Varje afton kl. 8.
Körings genomröliga

När Bengt och Anders bytte hustrur.
Ett sommarstycke med sång och dans i 3 akter (i ny bearbetning för sommaren 1921) av Felix Körling.

Bengt på Snibben — Karl Ivar Ytterman.
Petter, soldat — Yngve Nyquist.
Biljetter Allm. Tidn.-kontoret till 4 e. m.

Teaterns biljettkontor från 4 e. m. Vid köbildning avstängas telef.

Söndagar kl. 3 och 8 e. m.

När Bengt och Anders bytte hustrur.
Biljetter vid teatern efter 1 e. m. Allm. Va. 6.

INTIMA TEATERN

Varje afton kl. 8 precis
ROLFREVYN 1921

Bolsjevikdiamanten

I huvudrollerna: MAJA CASSEL och ERNST ROLF.

För övrigt medverka: Elsa Wallin, Jullan Kindahl, Alfhild Westling, Bertil Junggren, Wilhelm Julinder, Arvid Kindahl, Erik Magnusson m. fl.
Solodans utföres av Magda Björkman från Operabaletten och det berömda engelska dansparet Singers and Mewse.

Biljetter i Allm. Tidningskontoret, Gust. Adolfs torg samt i teaterns biljettkontor.

Skansens Friluftsteater

Direktion och regi: Gustaf Linden

Varje afton kl. 8 o. söndag kl. 3.

Den populära sommarsuccéen.

Herr Dardanell och hans upptåg på landet

Biljetter i Allm. Tidningskontoret till kl. 4 e. m. samt efter kl. 6 i teaterns kiosk. Best. 12-6. A. T. 119 12. R. T. 723 02.

OBS! Teaterbesökande fri entré till Skansen efter kl. 6 e. m.

Vanadislundens FRILUFTSTEATER

Dir. M. Strömbom.

Varje dag kl. 8 em.

Den stora sommarsuccéen

Komedianter och småborgare

En sommarhistoria från den gamla goda tiden av Björn Hodell. Författaren till Bystråddaren och byskomakaren, förra årets succés. Biljetter å 2:70, 1:80 och 90 öre + skatt säljes vid teatern fr. 6 em.

Vasa-Teatern

Varje afton kl. 8 em.
Sommarrevyn 1921.

Än leva de gamla gudar!

Revyiskt i 3 akter (8 tablåer), delvis fritt efter Reinhardts Orfeus i underjorden, av Otton. För kupletterna Karl-Evert. För sceninramningen och regin Svase Bergqvist. För musiken William Rölling. För baletterna Carl Hagman. Kostymerna efter skisser av H. Stunz av Verch & Flotow och teaterns atelier. Dekorationerna komponerade av H. Stunz, utförda av Carl Grabow.

Hulda Malmström, Greta Lindgren, Märta Reiners, Emy Agren, Elis Elliot, Waldemar Dalqvist, Eugén Nilsson, Carl-Gunnar Wingård, Carl Hagman, Kay Reiners.

Oatine

Alla se på Ert ansikte

— därför är det för varje dam något, som icke kan skattas nog högt, att hon har en frisk, klar och välvårdad hy.

Väder och vind, dålig tvål, tilltäppning av porerna irriterar huden. Den förlorar sin elasticitet och smidighet, och resultatet är att huden blir vissen, oklar och grå, innan ni själv vet om det.

OATINE-HAVRE-CRÈME är ett ovärderligt medel, som aldrig bör saknas på resa eller på toalettbordet.

Oatine är något enastående. Begagna den dagligen; bara ni lätt gnider in den och därpå torkar av den, så gör den huden mjuk, ger näring och förnyar den ständigt, och ni kan bibehålla den sammetsmjuk, frisk och vacker genom åren.

Oatine fås i tub, eller burk i vanlig storlek, eller stor burk (innehåller 3 gånger så mycket).

OATINE SNOW är en snövit fin crème, som efter lätt ingnidning uppsuges ögonblickligen i huden. Huden blir genom denna dagliga behandling smidig, mjuk och vacker. Fås i samma storlekar i burk.

Begär uttryckligen *Oatine*, och håll icke till godo med något annat.

THE OATINE COMPANY'S GENERALDEPOT FÖR SKANDINAVIEN
Kr. Bernikowsgade 1, Köpenhamn.

THE OATINE COMPANY
LONDON & PARIS.

OATINE. En Gros: Madsen & Wivel, Köpenhamn.

Iduns byrå och expedition, Mästarsamuelsg. 45, Stockholm.

Redaktionen: kl. 10-4.
Riks 1646. Allm. 9803.
Red. Högman: kl. 11-1.
Riks 8660. Allm. 402.
Expeditionen: kl. 9-5.
Riks 1646. Allm. 6147.
Annonkont.: kl. 9-5.
Riks 1646. Allm. 6147.

Iduns prenumerationspris:

Idun A, vanl. uppl. med julnummer:	Idun B, praktuppl. med julnummer:
Helt år Kr. 17:—	Helt år Kr. 22:—
Halvt år " 8:75	Halvt år " 11:50
Kvartal " 4:50	Kvartal " 6:—
Lösnummer " 0:35	Månad " 2:25

Iduns annonspris:

Pr millimeter enkel spalt:

40 öre eft. text.
45 öre å textside.
20 % förhöjning för särskilt begärd plats.
Utländska annonser:
45 öre efter text., 50 öre å textside, 20 % förh. för särsk. begärd plats.